№13(14) 5.04.1991

სარბიელი

თავისუფალი სპორტული გაზეთი
ფასი 40 კაპიკი
საქართველოს მენეჯერთა კავშირი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ნომერშია:

ეროვნული ჩემპიონატები
ფეხბურთი, წყალბურთი, ფარიკაობა, ჭიდაობა
მე-2, მე-3 გვერდი

ჩაკ დეილი

მოყვარულთა პროფესიონალი მწვრთნელი
მე-4 გვერდი

არა მარტო კალათბურთი
„სარბიელის" საკუთარი კორესპონდენტი გერმანიაში ესაუბრა რიმას კურტინაიტისს
მე-6 გვერდი

„იუვენტუსის" პრობლემები
ჯანი ანიელი სუპერკლუბზე ოცნებობს
მე-8 გვერდი

ქრისტე აღსდგა! ჭეშმარიტად

„...თავის დროზე საერთაშორისო კლასის წყალბურთელებიც გვყავდა და ძლიერი გუნდიც. ტრადიციების დაბრუნებას, ალბათ, საკმაო დრო დასჭირდება. თუმცა, როგორც სპეციალისტები ამბობენ, უკვე გამოჩნდნენ ახალგაზრდა, იმედის მომცემი სპორტსმენები..." წყალბურთელთა ეროვნული ჩემპიონატის I ტურის შესახებ იხილეთ მე-2 გვერდზე.

56.54,3 — ფანტასტიკა!

მძლეოსანთა შორის ერთსაათიან სირბილში მსოფლიო რეკორდი ისევე პრესტიჟულია, როგორც პროფესიონალთა შორის საათიან ველორბოლაში. თხუთმეტ წელიწადს გაძლო ჰოლანდიელი იოს ჰერმესის შედეგმა (20კმ 943მ).

წლეულს ეს მიღწევა მიზანში ამოიღო 10 კილომეტრზე რბენაში მსოფლიო რეკორდსმენმა, მექსიკელმა სტაიერმა არტურო ბარიოსმა საფრანგეთის ქალაქ ლაფლეშში მან მიზანს მიაღწია. ბარიოსის შედეგი, როგორც საათიან სირბილში, ასევე 20-კილომეტრიან დისტანციაზე (გზადაგზა), პირდაპირ ფანტასტიკურია: 20 კილომეტრი 56 წუთსა და 54,3 წამში გაირბინა, ხოლო ერთი საათის განმავლობაში 21 კილომეტრი და 111 მეტრი დაფარა.

ეროვნული ჩემპიონატი ფეხბურთში

IV ტური

ალაზანი — სანავარდო 4:2
მზიური — კოლხეთი 3:2
სამგურალი — დილა 2:0
ივერია — მერცხალი 1:0
ამირანი — ცხუმი 1:2
სულორი — ბათუმი 0:0
მარგვეთი — კოლხეთი-13 0:1
იბერია — ქუთაისი 5:1
გურია — გორდა 1:0
შევარდენი-06 — ოდიში 0:1

შეტევა ფლანგიდან?

მალე გაიმართება საქართველოს ჭადრაკის ფედერაციის კონფერენცია, რომელიც, თუკი უკვე გავრცელებულ ხმებს მივუგდებთ ყურს, მნიშვნელოვან სიახლეებს ჰპირდება ჭადრაკის მრავალრიცხოვან გულშემატკივრებს. ამის თაობაზე რამდენიმე კითხვით მივმართეთ ფედერაციის თავმჯდომარის მოადგილეს, ჭადრაკის სასახლის დირექტორს, დიდოსტატ ბუხუტი გურგენიძეს.

— ბატონო ბუხუტი, თუ არ ვცდები, გარკვეული ვადით გადაიდო საქართველოს ჭადრაკის ფედერაციის სხდომა. თუკი მართლა ასეა, რით იყო ეს გამოწვეული?

— ჩვენ გადაწყვეტილი გვქონდა, რომ მთელი ჩვენი ჭადრაკის განვითარების საქმე თავისუფალ საზოგადოებრივ ორგანიზაციას — ფედერაციას უნდა აელო ხელში. ახლახანს საქართველოს უზენაესმა საბჭომ სპორტის დეპარტამენტი დაამტკიცა და დიდი უფლებები მიანიჭა მას. ამით ჩვენი მიზნები არ შეცვლილა, ოღონდ საჭირო გახდა, რომ იგი სპორტის დეპარტამენტის საერთო გეზისათვის შეგვეთანხმებინა. დეპარტამენტმა უკვე შეიმუშავა საერთო დებულება, რომელიც საწყისად უნდა აიღოს რესპუბლიკის ყველა სპორტულმა ფედერაციამ. ახლა ბევრი საქმეა გასაკეთებელი და ჩვენ, თუ შეიძლება ითქვას, ცაიტნოტში ვართ. თან, ჩვენი მოჭადრაკეები ხშირად მიემგზავრებიან საზღვარგარეთ და მათი ერთად თავმოყრა გვიჭირს ხოლმე. თუმცა, ვფიქრობ მთავარი საქმე უკვე გავაკეთეთ და მალე ფედერაციის სხდომასაც მოვიწვევთ.

— როგორ წარმოგიდგენიათ თქვენი მომავალი ურთიერთობა, ჭადრაკის საკავშირო ფედერაციასთან და ფიდესთან?

— ჩვენი ფედერაცია რომ დამოუკიდებელი უნდა იყოს, ამაზე ორი აზრი არ არსებობს. თუმცა ფიდე კონსერვატული ორგანიზაციაა და ჩვენი აღიარებისათვის ხანგრძლივი ბრძოლა მოგვიწევს. ამასთან, ჩვენს მოზარდ მოჭადრაკეთა პერსპექტივას რომ არაფერი ვავნოთ, ერთხანს გვექნება გარკვეული ურთიერთობა საკავშირო ფედერაციასთან. მაგრამ არა ისეთი, მათ რომ სურთ, მხოლოდ თანასწორთა ხელშეკრულებაზე დავთანხმდებით. სხვათა შორის, 19 აპრილს მოსკოვში ამ ორგანოს პლენუმი ტარდება და მეც მიმიწვიეს იქ. მაშინვე ვუთხარი, თუკი ჩამოვალ, მხოლოდ ხელშეკრულების თაობაზე-მეთქი. იქნებ გაგიკვირდეთ, მაგრამ ამ წინადადებაზე მითხრეს, გონივრული ჩანსო.

გულშემატკივრებს განსაკუთრებით ის სურთ, რომ ჩვენი უძლიერესი მოჭადრაკეები საქართველოს სახელით ასპარეზობდნენ ყველგან. ჩემის აზრით, ამის განხორციელება, სხვა გზითაც შეიძლება. მსოფლიოში არსებობს ფიდესთან დაკავშირებული ცალკე ასოციაციები, მაგალითად, საჭადრაკო კომპოზიტორებისა. ჩვენ აქ უნდა შევქმნათ პროფესიონალ მოჭადრაკეთა ორგანიზაცია, რომელიც ყოველგვარ კავშირს გაწყვეტს საკავშირო ფედერაციასთან. იგი დამოუკიდებლად უნდა შევიდეს რომელიმე მსოფლიო ასოციაციაში. საერთაშორისო გაერთიანებაში აქტიურობით, სხვადასხვა საპროტესტო გამოსვლებით, მათ შეუძლიათ მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანონ ჩვენი დამოუკიდებლობის აღიარების საქმეში.

— კი მაგრამ, ასეთ შემთხვევაში ჩვენს მოჭადრაკეებს დაუშვებენ, ვთქვათ, მსოფლიო პირველობის შეჯიბრებათა ციკლში?

— დაუშვებენ. სხვადასხვა ტურნირებში ასპარეზობით ისინი მოაგროვებენ რეიტინგებს. მსოფლიო პირველობის პრეტენდენტთა შესარჩევი ციკლის საგზურები კი ინდივიდუალური კოეფიციენტების მიხედვითაც ნაწილდება.

— კიდევ რა სიახლეებია მოსალოდნელი?

— ჩვენ არ ვაპირებდით საკავშირო სპარტაკიადაში გამოსვლას, მაგრამ ახლა დეპარტამენტში გვითხრეს — მონაწილეობა მიიღეთო. რადგან ასეა, დაბეჯითებით მინდა შემდეგი მოთხოვნა წავუყენო საკავშირო საჭადრაკო ფედერაციას: მომავალ ოლიმპიადაზე, რომელიც 1992 წელს გაიმართება, საბჭოთა კავშირის ნაკრები კი არ გაამგზავრონ, არამედ სპარტაკიადაში პირველ სამ ადგილზე გასული რესპუბლიკების გუნდები...

— დაგეთანხმებათ ამაზე ჭადრაკის საკავშირო ფედერაცია ანდა ფიდე?

— ჩვენ მარტო არ ვიმოქმედებთ. ამის შესახებ უკვე ველაპარაკე უკრაინისა და სომხეთის საჭადრაკო ფედერაციის წარმომადგენლებს. მათ სრული მხარდაჭერა აღმითქვეს, და სხვებსაც მოველაპარაკებიან ამ საკითხზე.

ესაუბრა გიორგი ჩოჩიშვილი.

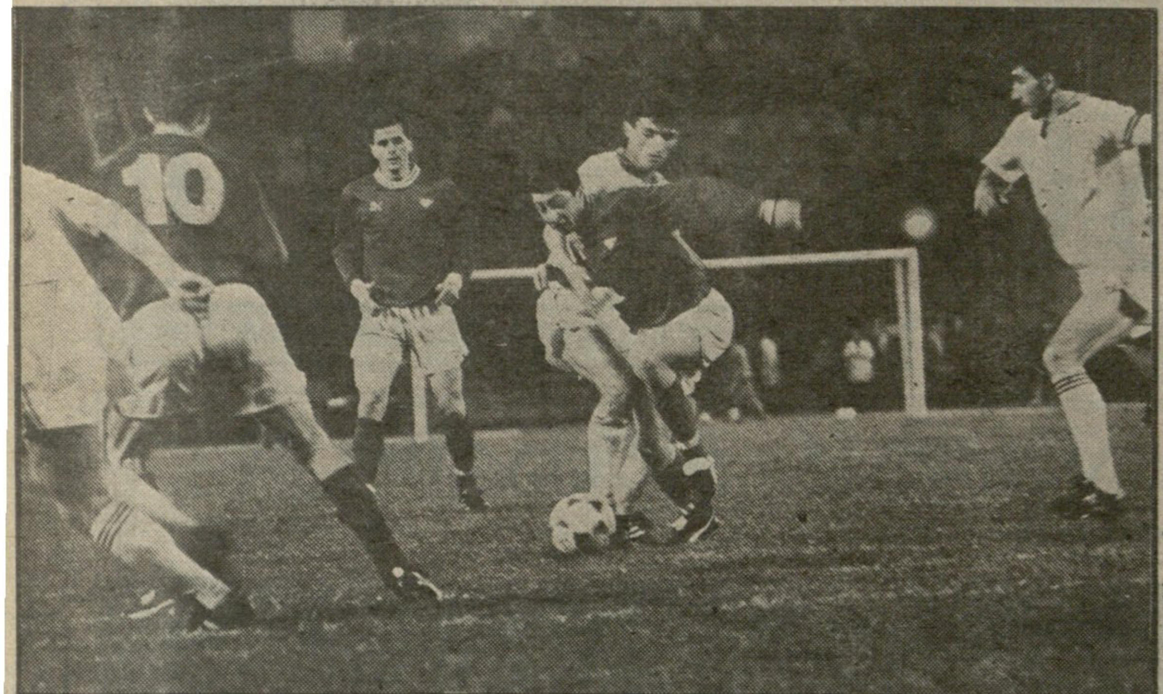

„იბერია" — „ქუთაისი". ეს იყო ლამაზი გოლების მატჩი, რომელსაც, სამწუხაროდ, ცოტა მაყურებელი დაესწრო. მატჩი, რომელშიც შარშანდელი სეზონის საუკეთესო ფეხბურთელმა თემურ ქეცბაიამ სამი საგოლე პასი შეასრულა: ჯერ კაჭარავამ, „მაკრატელა" დარტყმით დააგვირგვინა შეტევა, შემდეგ ყაველაშვილმა ანგარიში ორამდე გაზარდა, მესამედ კი... თუმცა მანამდე, პირველი ტაიმის მიწურულს, ქუთაისელმა დვალიშვილმა უბადლოდ დაარტყა საჯარიმო და ანგარიშში სხვაობა შეამცირა. მეორე ტაიმში ჯიშკარიანმა შორიდან ეფექტური დარტყმით მესამე ბურთი გაგზავნა „ქუთაისის" კარში. თამაშის 81-ე წუთზე ისევ ყაველაშვილმა ისახელა თავი. ერთი წუთის შემდეგ კი ქეცბაიამ მესამე საგოლე პასი ჩააწოდა, ხოლო ახლადშემოსულმა შოთა არველაძემ „იბერიაში" თავისი დებიუტი გოლით აღნიშნა. „იბერიამ" გაიმარჯვა — 5:1.

ჯავრი მსაჯზე იყარეს

თბილისის „შევარდენი-1906" და ზუგდიდის „ოდიშს" შორის შეხვედრის ცალკე გამოყოფას არ ვაპირებდით, ერთი გარემოება, რომ არა. საქმე ეხება მსაჯობას და გულშემატკივართა საქციელს, უფრო სწორედ კი იმას, თუ როგორ დაიჭირა „გულშემატკივართა" ერთმა ჯგუფმა მსაჯი ტრისტან ნიშნიანიძე და სცემა. სცემეს თანამსაჯებიც. ამ „საქმეში" თბილისელთა გუნდის რამდენიმე ფეხბურთელმაც „იყოჩაღა". სამართლიანობა მოითხოვს აღინიშნოს, რომ მსაჯები ხშირად უშვებდნენ წვრილმან შეცდომებს, ნიშნიანიძეს კი ალბათ თავიდანვე მართებდა სიმკაცრის გამოჩენა (იგი მეტისმეტად ლოიალური იყო მოთამაშეთა მიმართ); რაც, ვფიქრობთ, გამორიცხავდა თბილისელთა მხრიდან მასთან გაუთავებელ დავას. ვითარება მეტად დაიმუხტა მას მერე, რაც შეხვედრის მიწურულს „შევარდენის" ფეხბურთელებმა და გულშემატკივრებმა ჩათვალეს, რომ ზუგდიდელებმა საკუთარ საჯარიმოზე ხელით ითამაშეს. ძნელია რაიმეს თქმა, მით უფრო, რომ კომპეტენტური პირები, თამაშის შემდეგ, ცხელ გულზე, ათი-თხუთმეტი წუთის მანძილზე უყურებდნენ ვიდეოფირზე ამ მომენტს და გადაჭრით ვერაფერი თქვეს (ამ მომენტს ფეხბურთის ფედერაციაში ალბათ არაერთხელ „დაატრიალებენ" და საბოლოო სიტყვასაც იტყვიან). ასეა თუ ისე, მსაჯის ჯგუფური ცემა ბარბაროსული საქციელია და გამართლება არა აქვს. „შევარდენის" ხელმძღვანელობას კი საკუთარი მოთამაშეების და გულშემატკივრების დაწყნარება მართებდა. რადგან, ეჭვი არ არის, მათ უარესი მსაჯობაც არაერთხელ უნახავთ.

გაბელიას გუნდის თავდამსხმელი

„ოდიშის" თავდამსხმელის დავით ყიზილაშვილის მიერ „შევარდენი-1906"-ის კარში გატანილმა გოლმა ზუგდიდელებს სამი ქულა შემატა. თავად ფეხბურთელისათვის ეს გოლი მიმდინარე ჩემპიონატში მესამე იყო.

— დათო, რას იტყოდი დღევანდელ შეხვედრაზე?

— ძნელი თამაში იყო, რომლის ბედი ერთმა ბურთმა გადაწყვიტა. რაც შეეხება გოლს, ეს კომბინაცია დამუშავებული გვაქვს, მალანია კუთხურს აწვდის, მე კი მცველებს უნდა დავასწრო.

— ფეხბურთელები მსაჯთან განუწყვეტლივ კამათობდნენ...

— იშვიათია საფეხბურთო მატჩი, მსაჯობით ყველა კმაყოფილი დარჩეს. პირადად მე დღევანდელ მსაჯთან პრეტენზია არა მაქვს.

— ოთხ თამაშში სამი გოლი. ბომბარდირობას აპირებ?

— სხვათა შორის სამივე ბურთი თავით გავიტანე... ჩემთვის მთავარია გუნდმა მოიგოს, მაგრამ თუ შევძელი არც ბომბარდირობაზე ვიტყვი უარს.

— შარშან „იბერიაში" თამაშობდი. რატომ გადახვედი „ოდიშში"?

— საქმე ის არის, რომ უდიდეს პატივს ვცემ ოთარ გაბელიას. ერთ ხანს თანაგუნდელებიც ვიყავით. მან შემომთავაზა ზუგდიდში გადასვლა და მეც „იბერიაში" სათადარიგოთა შორის ყოფნას, ოთარის გუნდში თამაში ვამჯობინე. „იბერიას" უპირატესობა გამოცდილებაა, საწვთნელ პროცესსა და დატვირთვებში კი განსხვავება თითქმის არ არის. ზუგდიდელმა გულშემატკივრებმაც დიდი სითბო მაგრძნობინეს.

— „ოდიში", „იბერია"... მანამდე?

— მანამდე იყო „ნორჩი დინამოელი" და ჩემი პირველი მწვრთნელი რეზო გაგუა, რომლის მადლიერიც ყოველთვის ვიქნები. ის დღესაც ესწრებოდა თამაშს...

ილია ბაბუნაშვილი

გულგატეხილნი

საფეხბურთო კლუბ „ქუთაისის" მთავარი მწვრთნელი რევაზ ბურკაძე, „იბერიასთან" დიდი ანგარიშით წაგებული შეხვედრის შემდეგ გაწბილებული და აღელვებული იყო, მაგრამ მოკლე ინტერვიუზე მაინც დაგვთანხმდა.

— რით აიხსნება „ქუთაისის" დაცვის ასეთი სუსტი თამაში?

— მას მერე, რაც საქართველოს ფეხბურთის ფედერაციამ პირველი ორი შეხვედრის შედეგი გაგვიუქმა და წაგება ჩაგვითვალა, გუნდი ფსიქოლოგიურად გატყდა. იყო მოსაზრება, რომ პროტესტის ნიშნად საერთოდ არ გამოვსულიყავით მოედანზე. საბოლოოდ, მოედანზე კი გამოვედით, მაგრამ ჩვენი შესაძლებლობების ნახევარიც ვერ ვაჩვენეთ, თანაც ოთხი წამყვანი ფეხბურთელი გვაკლდა: თევზაძე, ნადირაძე, მანაგაძე და წიქარიშვილი.

— თქვენ თვლით, რომ გუნდი მეტისმეტად მკაცრად დაისაჯა?

— გუნდი საერთოდ არ უნდა დასჯილიყო, უნდა დავსჯილიყავით ჩვენ, გუნდის ხელმძღვანელები. მე ეს ფეხბურთის ფედერაციაშიც განვაცხადე.

— შარშან „ქუთაისი" ერთ-ერთი საუკეთესო გუნდი იყო...

— სეზონის წინ ძირითადი შემადგენლობის ათი ფეხბურთელი წავიდა ჩვენგან. ახალი გუნდის შექმნა დავიწყეთ, რომლის საშუალო ასაკი 20-21 წელია. სტარტიც ურიგო არ იყო, მაგრამ ყველაფერი წყალში ჩაგვეყარა. ქულებს კი არა, ბიჭების გულგატეხილობას ვდარდობ. რაღა დაგიმალოთ, მეც ისე ამიცრუვდა გული, რომ განცხადების დაწერას და წასვლას ვაპირებ.

ესაუბრა ილია ბაბუნაშვილი.

მიზანი — ათეული

გორის „დილამ" საკმაოდ დამაჯერებლად ჩაატარა გათამაშების პირველი მატჩები, რაშიც მნიშვნელოვანი წვლილი „დილას" მთავარმა მწვრთნელმა ვანო თავაძემ შეიტანა. ბატონი ვანო გორელთა კლუბს ჩემპიონატის გახსნამდე სულ ორიოდე დღით ადრე ჩაუდგა სათავეში, მას შემდეგ, რაც გუნდი დატოვა მისმა წინამორბედმა სოსო ვაშაკიძემ.

— ბატონო ვანო, რამ განაპირობა თქვენი ასეთი მოულოდნელი დანიშვნა მთავარი მწვრთნელის პოსტზე?

— ყოველივე ის, რაც მოხდა ერთგვარად ჩემთვისაც მოულოდნელი აღმოჩნდა. ვმუშაობდი გუნდში, სადაც იანვრის თვიდან დავინიშნე გუნდის უფროსად, მაგრამ, სულ მალე ყველასთვის მოულოდნელად გუნდი დატოვა მთავარმა მწვრთნელმა სოსო ვაშაკიძემ. უმოკლეს დროში საჭირო გახდა ახალი მწვრთნელის პოვნა, რომელიც მომავალი ჩემპიონატისთვის მოამზადებდა გუნდს. უნდა გითხრათ, რომ „დილაში" 1982 წლიდან ვმუშაობ. ვფიქრობ, ვინც ჩემი კანდიდატურა წამოაყენა, ესეც გაითვალისწინა.

— საინტერესოა, როგორ გაიარა გუნდმა მოსამზადებელი პერიოდი ასეთ ვითარებაში?

— ძირითადი საწვრთნელი ვარჯიშები ეშერაში ჩავატარეთ, მაგრამ იქ შექმნილმა საყოფაცხოვრებო პირობებმა არ მოგვცა საშუალება სრულად გაგვევლო მოსამზადებელი პერიოდი. ამიტომ გუნდის საერთო მომზადებით უკმაყოფილო დავრჩი. მინდა აღვნიშნო ისიც, რომ ვგონებ გორის „დილა" ერთადერთი გუნდია უმაღლეს ჯგუფში, რომელსაც საკუთარი საწვრთნელი ბაზა არ გააჩნია. ასე, რომ სათამაშო ფორმის საბოლოო აღდგენა ჩემპიონატის მსვლელობაშივე გვიხდება.

— რამდენიმე სიტყვა გუნდის დღევანდელი შემადგენლობის შესახებ?

— გუნდი დატოვეს გამოცდილმა ფეხბურთელებმა: ქობესოვმა, ტაბატაძემ, გაზაშვილმა და ზვიად ხორგუაშვილმა. გუნდს ისედაც პატარა სათადარიგო სკამი გააჩნია, ამიტომ წამყვანი ფეხბურთელების წასვლის შემდეგ იძულებულნი გავხდით მოგვეწვია თბილისის „მართვედან" ზვიად პაპიძე, გორის „ქართლიდან" ვაჟა თარხნიშვილი, ხოლო პაატა მიქელაძე კვლავ დაგვიბრუნდა ზუგდიდიდან.

— თქვენი აზრით ფეხბურთის დამოუკიდებლობა გორის „დილას" კოლექტივს მომავალში სარგებლობას მოუტანს?

— გუნდის თითოეული წევრი ასეთ ნაბიჯს დიდი სიხარულით შეხვდა. ჩვენ 25 წლის განმავლობაში უცვლელად ვმონაწილეობდით საკავშირო ჩემპიონატში, მაგრამ რაღაც განსაკუთრებული ვერაფერი შევიძინეთ ამ ტურნირიდან. ამჯერად კი, როცა მთელი სეზონი საუკეთესო ქართულ კლუბებთან გვიხდება თამაში ვფიქრობ, რომ ეს სპორტული თვალსაზრისით გაცილებით მეტის მომტანია. ჩვენი წლევანდელი მიზანია ათეულში მოხვედრა, თანაც ვეცდებით, ლამაზი, გააზრებული თამაშით გავახაროთ გორის „დილას" ყველა ნამდვილი ქომაგი.

ესაუბრა სანდრო თავაძე.

გათამაშების ცხრილი

		თ.	მ.	ფ.	წ.	ბ.	ქ.
1.	კოლხეთი-13 (ფოთი)	4	3	1	0	8-4	10
2.	ცხუმი (სოხუმი)	4	3	1	0	6-2	10
3.	გურია (ლანჩხუთი)	4	3	1	0	5-1	10
4.	ოდიში (ზუგდიდი)	4	3	0	1	8-1	9
5.	იბერია (თბილისი)	4	2	2	0	10-3	8
6.	სამგურალი (წყალტუბო)	4	2	1	1	4-2	7
7.	ბათუმი (ბათუმი)	4	2	1	1	5-4	7
8.	დილა (გორი)	4	2	0	2	5-6	6
9.	ალაზანი (გურჯაანი)	4	2	0	2	5-6	6
10.	სულორი (ვანი)	4	1	2	1	5-4	5
11.	კოლხეთი (ხობი)	4	1	1	2	5-4	4
12.	გორდა (რუსთავი)	4	1	1	2	4-5	4
13.	მერცხალი (ოზურგეთი)	4	1	1	2	3-4	4
14.	სანავარდო (სამტრედია)	4	1	1	2	5-8	4
15.	მზიური (გალი	4	1	1	2	3-7	4
16.	ამირანი (ოჩამჩირე)	4	1	0	3	5-5	3
17.	შევარდენი-06 (თბილისი)	4	1	0	3	6-7	3
18.	მარგვეთი (ზესტაფონი)	4	1	0	3	3-5	3
19.	ივერია (ხაშური)	4	1	0	3	1-9	3
20.	ქუთაისი (ქუთაისი)	4	1	0	3	2-11	3

მეორე ტური — ბათუმში

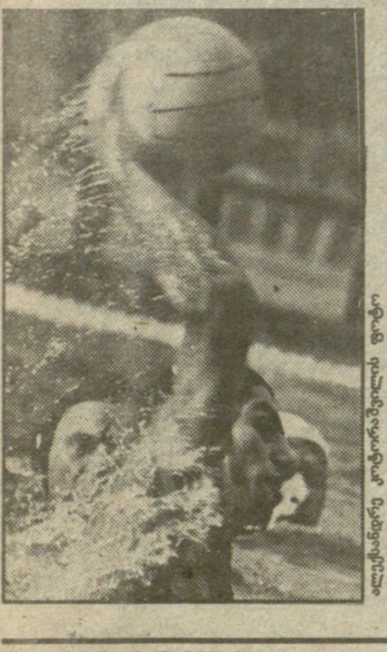

აგერ უკვე მერამდენე წელიწადია, სპორტის სათამაშო სახეობებში საქართველოს გუნდებს ხელშესახები წარმატება არ მოუპოვებიათ. გამონაკლისი არც წყალბურთია, არადა თავის დროზე საერთაშორისო კლასის წყალბურთელებიც გვყავდა და ძლიერი გუნდიც. ტრადიციების დაბრუნებას, ალბათ, საკმაო დრო დასჭირდება, თუმცა, როგორც სპეციალისტები ამბობენ, უკვე გამოჩნდნენ ახალგაზრდა, იმედის მომცემი სპორტსმენები, რომელთაც, თუ ოსტატობის ამაღლების კარგი პირობები ექნებათ, შეუძლიათ ღირსეულად წარმოაჩინონ ქართული წყალბურთი დიდ სარბიელზე. ახალგაზრდებიც და ვეტერანებიც ახლა საქართველოს ჩემპიონატში ასპარეზობენ.

უკვე გაიმართა ჩემპიონატის პირველი ტური, რომელსაც თბილისმა უმასპინძლა. შეჯიბრებაში სულ რვა გუნდი მონაწილეობს. როგორც მოსალოდნელი იყო, თავიდანვე დაწინაურდნენ თბილისის „დინამოსა" და თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის წყალბურთელები. დინამოელებმა შვიდივე შეხვედრა მოიგეს, უნივერსიტეტელებმა — ექვსი. დღეისათვის სატურნირო ცხრილში ასეთი მდგომარეობაა: თბილისის დინამო — 14 ქულა, თსუ — 12, სტუ — 9, მართვე — 9, ფიზკულტურის ინსტიტუტი — 6, ქუთაისი — 4, რუსთავი — 2, ბათუმი — 0. როგორც ხედავთ, პირველ ხუთეულში მხოლოდ თბილისის გუნდები არიან და ეს არც არის გასაკვირი. წყალბურთის განვითარებისათვის ყველაზე უკეთესი პირობები დედაქალაქშია, თანაც გამოცდილი მწვრთნელებიც მეტწილად აქ მუშაობენ.

ჩემპიონატი 10 აპრილს ბათუმში განახლდება. მეორე ტურის მატჩები წრიული სისტემით გაიმართება და 17 აპრილამდე გასტანს. ამის შემდეგ ოთხი საუკეთესო გუნდი ჩემპიონატის მედლებისათვის გააგრძელებს ბრძოლას. ფინალური ტურის შეხვედრები ივლისის პირველ რიცხვებში თბილისში ჩატარდება.

— აუზებში ცხელი წყლის დეფიციტის გამო გუნდები სრულფასოვნად ვერ მოემზადნენ ჩემპიონატისათვის, — გვითხრა სპორტის დეპარტამენტის მთავარმა მწვრთნელმა წყალბურთში ჯიმშერ თორთლაძემ, — ახლა ერთი პრობლემა ძირითადად მოგვარებულია, წყალბურთელები ინტენსიურად ვარჯიშობენ და სპორტული ფორმაც აღიდგინეს. საქართველოს ჩემპიონატის მატჩები, ცხადია სათამაშო პრაქტიკის თვალსაზრისით საკმარისი არ არის. ამ დანაკლისს ნაწილობრივ შეავსებს ოქტომბერში დაგეგმილი შეჯიბრება, რომელიც საქართველოს ეროვნული ოლიმპიური კომიტეტის ეგიდით გაიმართება. ამ ტურნირში რესპუბლიკის რეგიონალური ნაკრები გუნდები იასპარეზებენ.

დიმიტრი ოზოლაძე

ფარიკაობა

ფედერაცია ფულსაც მიითვლის

ცივილიზებულ ქვეყნებში, სადაც ხალხს ჩვენზე უკეთ აქვს საქმე აწყობილი, დიდი ხანია იმ დასკვნამდე მივიდნენ, რომ სპორტის ამა თუ იმ სახეობის განვითარებას, ჯობს, ცალკეული ფედერაციები უძღვებოდნენ. იმის შიშით, რომ მთლად „პაპუასებად" არ გამოჩენილიყვნენ მსოფლიო სპორტში, საბჭოთა კავშირშიც შექმნეს ასეთი საზოგადოებრივი ორგანიზაციები. ამით ვითომ სახელმწიფო სპორტკომიტეტის ძალაუფლებას ნიღბავდნენ, მაგრამ „მამლის ბოლოს" ყველა — შინაური თუ გარეული — აშკარად ხედავდა.

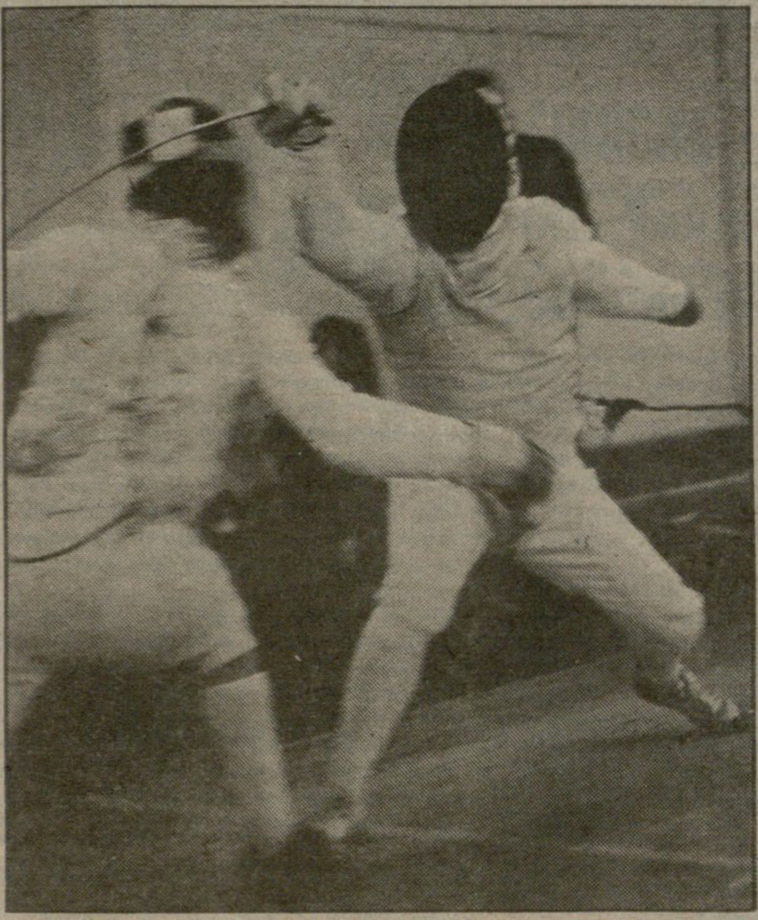

...ახალაძის ფოტო

ახლა კი ისეთი დრო დადგა, თუკი სურვილი იქნება, უკვე შესაძლებელია რომ ცალკეული ფედერაციები თავისი სტატუსის სავსებით უფლებებითა და შესაძლებლობით აღიჭურვონ (ცხადია, რესპუბლიკის ფარგლებში), როგორც ეს ფეხბურთში განხორციელდა.

თბილისში მიმდინარე საქართველოს [illegible] ჩემპიონატზე შევიტყვეთ, რომ იგივე უნდა მოხდეს ფარიკაობაშიც. ამის თაობაზე გვაცნობა რესპუბლიკის ნაკრების მთავარი მწვრთნელის მოვალეობის შემსრულებელმა ტარიელ გოშაძემ...

ძველი ფედერაციების უმეტესობის ერთ-ერთი მიზეზი ისიც იყო, რომ მათ [illegible] კეთილი ზრახვების გარდა არაფერი გააჩნდათ. ეს პრობლემა ფარიკაობაში, სპორტის დეპარტამენტის ხელმძღვანელობის თანხმობით, უბრალოდ გადაწყდება: იმ თანხას, რომელიც სპორტკომიტეტის ბაზიდან ფარიკაობას ხმარდებოდა, ახლა ფედერაციას გადასცემენ იგივე მიზნებისთვის, სპორტული ბაზებიც მის გამგებლობაში გადავა (თუმცა კი, მთლიანი რეორგანიზაცია მეტად შრომატევადი საქმე ჩანს).

და მაინც, საჭიროა, რომ ახალ ფედერაციას თავის საქმეში სრული მონოპოლია ჰქონდეს. მაგალითად, სახალხო განათლების სამინისტროსა და პროფკავშირების საფარიკაო სკოლებს თავთავიანთი უწყება აფინანსებს და ისინიც, ცხადია, „პატრონების" წინაშე უფრო იქნებიან ანგარიშვალდებულნი. თუ მოიძებნება გზა, რომ ეს რგოლებიც მარჯვედ ჩაერთოს ფედერაციის მთელ სისტემაში, მისი გავლენა ყველგან გავრცელდეს, ამას ხომ არაფერი აჯობებს. ფედერაციის ხელმძღვანელები, იოლი სავარაუდოა, იბრძოლებენ, რომ მისი წესდება სავალდებულო გახდეს ყველა მწვრთნელისა თუ სპორტსმენისთვის.

ცალკე პრობლემაა ფედერაციის მოსალოდნელი ფინანსური შეძლება, რომელსაც დღევანდელი ინფლაცია კიდევ უფრო „გამოადენს წვენს". აქ როგორ არ უნდა ვახსენოთ სააქციონერო საზოგადოება ინტურმშენ „კამარის" კეთილი საქმე. ამ ორგანიზაციამ დირექტორის თამაზ ლეჟავას თაოსნობით მოფარიკავეებს აუშენა შესანიშნავი საფარიკაო დარბაზი „კამარა" და ითავა ვაჟ რაპირისტებზე მზრუნველობა.

მაგრამ ფარიკაობა მარტო რაპირას როდი გულისხმობს... „ხმლით მოფარიკავეთა ისეთი ნაკრები გვყავს, შეიძლება მსოფლიოს ხუთ საუკეთესო გუნდში ვითვლებოდეთ. დაგვიმარცხებია იტალიის, პოლონეთის, რუმინეთის, კუბის ეროვნული ნაკრებები. მეტი ხელშეწყობა გვჭირდება, — გვითხრა ტარიელ გოშაძემ, რაც შეეხება საკავშირო ფედერაციასთან ურთიერთობას, ჯერჯერობით ალბათ კავშირს მთლიანად ვერ გავწყვეტთ. საფარიკაო აღჭურვილობა თითქმის მთლიანად ვალუტაზეა შესაძენი, ჩვენს ფედერაციას კი ცენტიც არა აქვს და ჯერჯერობით არც არსაიდან ელოდება".

აღნიშნული სიახლეები ფარიკაობაში სასურველი ჩანს თუნდაც იმის გამო, რომ ბოლო წლების განმავლობაში ჩვენი სპორტსმენების შედეგები ყველაზე მოკრძალებულ სურვილებს თუ აკმაყოფილებდა (გამონაკლისია ვლადიმერ აფციაურის დიდი წარმატებები).

რაც შეეხება თვით ჩემპიონატს, თვალშისაცემი იყო, თუ როგორ სუსტდება რაიონების სპორტსმენთა ჯანსაღი ამბიცია და ოსტატობა საფარიკაო ბილიკზე. თბილისელებს თითქმის არავინ ჰყავთ კონკურენტები. სხვათა შორის, რაპირისტთა შორის საქართველოს ჩემპიონის ტიტულისათვის იბრძოდა ვლადიმერ აფციაური, მაგრამ სეულის ოლიმპიადის ჩემპიონი მოულოდნელად ჩანდა და [illegible] დამარცხდა ახალგაზრდა ოლეგ ჩერნიშოვთან. ამ უკანასკნელმა კი, თავის მხრივ, ფინალში გიორგი კვარაცხელიასთან წააგო (ჩემპიონატის ტექნიკური შედეგები იხილეთ მე-6 გვერდზე).

გიორგი კაპლიაშვილი

ჭიდაობა

ჩემპიონატის ახალგაზრდული იერი

თბილისელი ფალავნების გუნდური გამარჯვებით დამთავრდა საქართველოს ეროვნული ჩემპიონატი ბერძნულ-რომაულ (კლასიკურ) ჭიდაობაში. რუსთავში გამართულ ამ შეჯიბრებაში მათ უკან ჩამოიტოვეს ქუთაისის, აჭარისა და რუსთავის მოჭიდავეები.

ჩემპიონატში რესპუბლიკის ქალაქებისა და რაიონების 137 ფალავანი გამოდიოდა, — ამბობს ჭიდაობის რესპუბლიკური ფედერაციის ბერძნულ-რომაული ჭიდაობის განყოფილების უფროსი თემურ ნინიკური, — ტურნირს მასპინძლობდა გაერთიანება „აზოტის" სპორტული კომპლექსის დარბაზი, სადაც მონაწილეთათვის ყველა პირობა იყო შექმნილი. ამჯერად სხვადასხვა მიზეზით ჩვენმა ყველა უძლიერესმა ფალავანმა ვერ იასპარეზა. რამდენიმე სპორტსმენმა ვერ მოასწრო [illegible] ახალგაზრდულ პირველობიდან ჩამოსვლა, სადაც 81 კგ წონაში გაიმარჯვა თბილისელმა გოჩა ციციაშვილმა (ამას გარდა საქართველოს გუნდმა 3-3 ვერცხლისა და ბრინჯაოს მედალი მოიპოვა), ზოგიერთები საბჭოთა კავშირის იუნიორთა ჩემპიონატისთვის ემზადებიან, სხვა პირველი ნაკრების კანდიდატებს კი მალე ოფიციალურ საერთაშორისო ტურნირებში მოუწევთ გამოსვლა. ლიდერთა არყოფნამ მწვრთნელებს საშუალება მისცა გამოეცადა საქართველოს ნაკრების უახლოესი რეზერვი. მათ შორის კარგი შთაბეჭდილება დატოვეს გამარჯვებულებმა — რუსთაველმა მერაბ ნოზაძემ (48 კგ) და [illegible] კობა ონიტავამ (74 კგ).

დღეისათვის სსრ კავშირის ჭიდაობის ნაკრები გუნდის კანდიდატთა შორის 15 ქართველი ფალავანია. მათ აქვთ შანსი მონაწილეობა მიიღონ ევროპის ჩემპიონატში (26-28 აპრილი, გერმანია), მსოფლიოს ახალგაზრდულ პირველობაში (25-27 აგვისტო, ესპანეთი) და მსოფლიო ჩემპიონატში (27-29 სექტემბერი, ბულგარეთი). როგორც ცნობილია, წელსვე გაიმართება სსრ კავშირის ხალხთა X სპარტაკიადა (16-21 ივნისი, ხაბაროვსკი), სადაც საქართველოს ნაკრები ეროვნული დროშით გამოვა.

ერთი ცნობაც: საქართველოს ნაკრების მთავარმა მწვრთნელმა, სპორტის დამსახურებულმა ოსტატმა მიხეილ სალაძემ (განათლებით იურისტმა) ამ დღეებში სპეციალობით დაიწყო მუშაობა. გუშინწინ ბერძნულ-რომაული ჭიდაობის რესპუბლიკური ფედერაციის სხდომაზე მთავარი მწვრთნელის პოსტზე ფარული კენჭისყრით აირჩიეს პაატა ყუბანეიშვილი.

„მთაწმინდის" დებიუტი

რიგი მედლით აღინიშნა თბილისის სპორტკლუბ „მთაწმინდის" სპორტსმენთა დებიუტი საკავშირო შეჯიბრებაში. ერთი წლის წინ დაფუძნებული კლუბის წარმომადგენლებმა წარმატებით გამოიდენეს [illegible] ტრადიციულ ტურნირზე, რომელიც ქალაქ სარანსკში ჩატარდა. 1976-78 წლებში დაბადებულ გოგონათა შორის 70 კგ. წონაში გაიმარჯვა ქეთევან ხანიაშვილმა, მესამე ადგილზე გავიდნენ ნათია კანდელაკი (57 კგ.) და ანა ხოროშვილი (48 კგ.). [illegible] შეჯიბრებაში მეორე იყო ნატო ნოზაძე (72 კგ.).

გულშემატკივრის ცნობარი

(გაგრძელება)

1927 წელი. ქუთაისში კალათბურთელთა პირველი რესპუბლიკური ჩემპიონატი გაიმართა. როგორც ქალთა, ისე ვაჟთა შორის „სინათლის" კალათბურთელებმა გაიმარჯვეს.

1934 წელი. ქართული საკალათბურთო მოძრაობის ერთ-ერთმა თვალსაჩინო ორგანიზატორმა, ჩინებულმა მოთამაშემ, მწვრთნელმა და თეორეტიკოსმა ვახტანგ ციციშვილმა შეადგინა პროგრამის პროექტი კალათბურთის სკოლებისათვის ([illegible] და ა. წერეთლის შენიშვნებით). მანვე სპორტსაზოგადოება „სტროიტელთან" კალათბურთის პირველი სკოლა ჩამოაყალიბა.

1946 წელი. თბილისის „დინამო" (მარცხნიდან) — ოთარ ქორქია, მიხეილ კეკელიძე, სულიკო თოთლაძე და შოთა ჭორჭაშვილი.

1944 წელი. პირველი დიდი გამარჯვება საკავშირო სარბიელზე. თბილის ოფიცერთა სახლის გუნდი სსრ კავშირის ჩემპიონი ხდება. ორი წლის შემდეგ იგი იმეორებს ამ წარმატებას.

1947 წელი. ქართველი კალათბურთელების ოთარ ქორქიასა და ნოდარ ჯორჯიკიას პირველი გამარჯვება საერთაშორისო სარბიელზე. ორივე კონტინენტის ჩემპიონი ხდება.

1949 წელი. სსრ კავშირის თასის პირველი გათამაშება. თბილისის „დინამომ" საპატიო ჯილდო მოიპოვა (ჩვენი კალათბურთელები ამ ჯილდოს შემდგომშიც კიდევ რამდენჯერმე ფლობდნენ).

1950 წელი. თბილისის დინამოელებმა ამ წელიწადს დუბლი გააკეთეს: მოიგეს სსრ კავშირის თასიც და ჩემპიონის ოქროს მედლებიც (დინამოელები ჩემპიონები იყვნენ შემდეგ წელსაც).

ევროპის ქვეყნების ჩემპიონთა თასი კალათბურთში.

1952 წელი. ოლიმპიური დებიუტი ჰელსინკში. ოთარ ქორქია და ნოდარ ჯორჯიკია ვერცხლის მედლებით ჯილდოვდებიან.

1954 წელი. თბილისის „დინამოს" პირველი საერთაშორისო მატჩი ლენინგრადში ბულგარეთის ეროვნულ ნაკრებთან. ეს შეხვედრა ჩვენმა კალათბურთელებმა მოიგეს ანგარიშით 85:55. ამავე წელს სსრ კავშირის ქალთა ნაკრებში გამოდის [illegible], რომელიც ევროპის ჩემპიონი ხდება.

1962 წელი. თბილისის „დინამოს" ბრწყინვალე გამარჯვება საერთაშორისო სარბიელზე. გუნდი იგებს ევროპის ქვეყნების ჩემპიონთა თასს. ფინალში, რომელიც ნეიტრალურ მოედანზე გაიმართა (29 ივნისი, ჟენევა) ჩვენმა კალათბურთელებმა დაამარცხეს ევროპის ერთ-ერთი უძლიერესი კლუბი, მადრიდის „რეალი" ანგარიშით 90:83.

1967 წელი. პირველი ქართველი კალათბურთელი, რომელიც მსოფლიო ჩემპიონი ხდება, ზურაბ საკანდელიძე გახლავთ. ეს მოხდა მსოფლიოს V ჩემპიონატზე მონტევიდეოში.

1972 წელი. იგივე ზურაბ საკანდელიძე და ნაკრების მეორე წევრი მიხეილ კორკია იგებენ ოლიმპიური ჩემპიონის ოქროს მედლებს (1972 წელი, მიუნხენი, XX ოლიმპიური თამაშები).

კრივი

სხვისი რა მოგახსენოთ და მორის მეტერლინკს — ცნობილ ბელგიელ პოეტსა და დრამატურგს, რომლის ნაყოფიერი ლიტერატურული მოღვაწეობა 1911 წელს ნობელის პრემიით აღინიშნა, უფლება ჰქონდა დაეწერა: „...სამი დარტყმა მხოლოდ და ეს სამადსამი დარტყმა, ნაყოფი დიდი გამოცდილებისა, მათემატიკურად გამორიცხავს ათასგვარ უსარგებლო მოძრაობას, უწვრთნელთ რომ სჩვევიათ. სამი [illegible] დარტყმა, როგორც კი ერთი მათგანი მაგრა მოახვედრებს მეორეს და ის დაეცემა ან შებარბაცდება, ბრძოლა წყდება. გამარჯვებული სავსებით კმაყოფილია. იგი ზეიმობს და არავითარი სურვილი არ გააჩნია ბოროტად გამოიყენოს თავისი გამარჯვება"... და კიდევ ერთი: „შესაძლოა პარადოქსულადაც გვეჩვენოს, მაგრამ ფაქტი ფაქტად რჩება — ის, სადაც კრივი იწყება, სპორტის ის სახეობა იქცევა ხოლმე ყოფითი სიმშვიდის, აგრეთვე მოკრძალებულობის საწინდარად"...

კრივი რომ ყოფითი სიმშვიდის, მოკრძალებულობის საწინდარი და რომელიმე ეთიკურ ნორმას შეიდარი, მეტერლინკი უნდა იყო და ცხოვრებას მისი თვალით აფასებდე. მეტერლინკის ლიტერატურის საკითხებში [illegible], მაგრამ წარმოდგენიათ, რომ სპორტზე თავისი აზრი ჰქონია, როგორც საქმედ სახელიან მორკინეს (ერთხელ იგი კრივის ბორცვზე შეხვედრია თურმე, დიახ, იმ კარპანტიეს, რომელმაც 1921 წელს მსოფლიო ჩემპიონის ტიტულისათვის ბრძოლა მძიმე წონაში თვით ჯეკ დემპსისთან წააგო). ესე იგი კრივსაც და ცხოვრებასაც იგი პროფესიონალის თვალით აფასებდა.

სხვათა შორის, კრივს მეტად ცნობილი და ავტორიტეტული მიმდევრები ჰყავდა. ერთი მათგანი ჯეკ ლონდონი იყო, რომელიც სპორტის ამ სახეობას ბევრი საინტერესო ნარკვევი და ერთი შესანიშნავი მოთხრობა („მექსიკელი") მიუძღვნა.

(გაგრძელება შემდეგ ნომერში)

რუბრიკას უძღვება ნოდარ გუგუშვილი

რაგბი

საბჭოთა რაგბის დღეები საქართველოში

დაიწყო სსრკ მორიგი ჩემპიონატი. წინა კვირაში ქართულ გუნდებს შინ ორ-ორი თამაში უნდა გაემართათ, მაგრამ თბილისის აეროპორტის დასაფრენი ზოლის რეკონსტრუქციის გამო ლვოვის გუნდი საქართველოში ვერ ჩამოვიდა, ლენინგრადისა კი საერთოდ გაკოტრდა და ჩემპიონატს თავი მიანება. სეზონის ბოლომდე ჩვენები კიდევ ბევრჯერ შეხვდებიან უზომოდ და ულოგიკოდ გაბერილი საკავშირო ლიგების სხვა წარმომადგენლებს. ბევრი ამათთაგანი სრულიად ახალბედაა; მათი სახელები თუ სადაურობა „საბჭოთა რაგბის“ აქაურ ქომაგებს არაფერს ეუბნება.

აბა, ვის რა სმენია როსტოვის, ყაზანის, პენზის, ზელენოგრადის, ბელცის, ტაგანროგის კლუბებისა თუ კრასნოიარსკის მეორე და მესამე (!) გუნდების შესახებ?! ერთი სიტყვით, ზოგიერთი ქართული კლუბის თავის მართლება, „რუსებთან თამაშით კლასს ვიმაღლებთო“, ყურით მოთრეული გვგონია, რაკიღა შარშანდელი შედეგებიცა და ლიგების წლევანდელი შემადგენლობაც უტყუარად მოწმობს, რომ საქართველოს ცხრაგუნდიანი ეროვნული ლიგა არაფრით ჩამოუვარდება სსრკ თორმეტგუნდიან პირველ ლიგას, რომელში თამაშსაც „მიმინო“ და „გელათი“ ვერაფრით შეშლევიან.

ასეა თუ ისე, ჩემპიონატი მაინც დაიწყო და ალბათ მაყურებელს, მეტადრე კი ერთურთის ნახვას დანატრებულ ქართული რაგბის ვეტერანებს, მაინც მიიზიდავს. მით უფრო, თუ მაყურებლებისა და მოსეირეების რაგბზე მოსაყვანად წელს ფრიადი საცდური გამოჩნდა. მართალია, რაგბზე „ტიატ-ტიპოები“ არ რიგდება, მაგრამ ფულადი ლატარია კი თამაშდება.

აი, ამიტომ ქუთაისელი და თბილისელი მოსეირეებისათვის ვაქვეყნებთ მათს ქალაქებში გასამართი თამაშების სიას, რომელშიც ყველაფერი ძველებურადაა იმის გამოკლებით, რომ თბილისის „ელმავალს“ „ვესტა“ ჰქვია, მოსკოვის „ლოკომოტივს“ კი — „ედვი“. ქუთაისელ მაყურებელს თავად ეცოდინება, თუ რომელ თამაშზე ისეირონ; ჩვენდათავად თბილისელ გულშემატკივრებს ვურჩევთ, რომ ძახილისნიშანდასმული (!) თამაშები აუცილებლად დააჭაშნიკონ.

თბილისში:	ქუთაისში:
05/04 ვესტა — სსა (!)	05/04 აია — ფილი
08/04 ვესტა — ფილი	08/04 აია — სსა
24/04 მიმინო — როსტოვი	24/04 გელათი — დნეპროპეტროვსკი
28/04 მიმინო — დნეპროპეტროვსკი	28/04 გელათი — როსტოვი
18/05 ვესტა — აია	05/06 გელათი — პენზა
05/06 მიმინო — ყაზანი	09/06 გელათი — ყაზანი
09/06 მიმინო — პენზა	19/06 გელათი — სპარტაკი (მ)
19/06 მიმინო — ზელენოგრადი	23/06 გელათი — ზელენოგრადი
23/06 მიმინო — სპარტაკი (მ)	03/07 აია — კპი
03/07 ვესტა — ავიატორი (!)	03/07 გელათი — მიმინო
07/07 ვესტა — კპი	07/07 აია — ავიატორი
26/07 ვესტა — კრასნი იარი (!)	26/07 აია — ნოვოკუზნეცკი
30/07 ვესტა — ნოვოკუზნეცკი	30/07 აია — კრასნი იარი
04/08 მიმინო — გელათი	14/08 აია — ედვი
14/08 ვესტა — სლავა	18/08 აია — სლავა
18/08 ვესტა — ედვი	28/08 გელათი — კრასნოიარსკი II
28/08 მიმინო — კრასნოიარსკი III	01/09 გელათი — კრასნოიარსკი III
01/09 მიმინო — კრასნოიარსკი II	11/09 გელათი — ბელცი
11/09 მიმინო — რაფი	15/09 გელათი — რაფი
15/09 მიმინო — ბელცი	26/09 აია — ალმა-ათა
26/09 ვესტა — ტაშკენტი	30/09 აია — ტაშკენტი
30/09 ვესტა — ალმა-ათა	04/10 აია — ვესტა
22/10 ვესტა — ხარკოვი	22/10 აია — ტაგანროგი
26/10 ვესტა — ტაგანროგი	26/10 აია — ხარკოვი

კალათბურთი

„სარბიელმა“ თავის მკითხველს უკვე აუწყა, რომ აშშ-ის კალათბურთელთა ნაკრებს ოლიმპიური თამაშებისათვის ... ერთი საუკეთესო მწვრთნელი ჩაკ დეილი მოამზადებს. წინამდებარე წერილი ამ ავტორიტეტიან სპეციალისტს ... გაგაცნობთ.

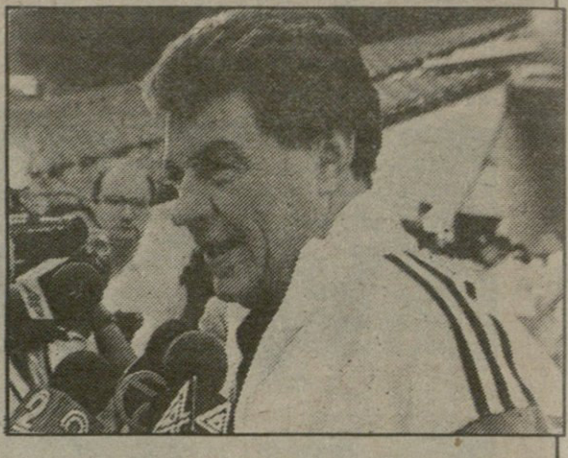

ასეთია მწვრთნელის ცხოვრება

ნბა-ს ჩემპიონატების სტატისტიკოსთა დიდი დამსახურებაა, რომ ჟურნალისტებს არ გამოჰპარვიათ კლუბ „დეტროიტ პისტონზის“ უფროსი მწვრთნელის ჩაკ დეილის, ერთი შეხედვით, არცთუ თვალში საცემი იუბილე. საქმე ისაა, რომ ამასწინანდელ მატჩში „ნიუ-ჯერსი ნეტსთან“ დეტროიტელეთა მოგება გუნდის მე-400 გამარჯვება იყო.

პროფესიული კალათბურთის ერთ-ერთი ყველაზე დიდი ავტორიტეტი ჩაკ დეილი მერვე წელია თანამშრომლობს „დეტროიტ პისტონზთან“. ამ ხნის განმავლობაში ნბა-ს საშუალო გუნდი გათამაშების ერთ-ერთი ლიდერი გახდა. ამას, ერთგვარად, ხელი შეუწყო იმ ფაქტმაც, რომ სხვადასხვა მიზეზის გამო დაეცა „ბოსტონ სელტიქსის“ და „ლოს-ანჯელეს ლეიკესის“ თამაშის დონე. განსაკუთრებით აღსანიშნავია დეტროიტელთა წარმატებები ბოლო სამი წლის მანძილზე. მათ სამჯერ ითამაშეს ნბა-ს ჩემპიონატის ფინალში და ზედიზედ მეორე წელია არ თმობენ ჩემპიონის ტიტულს. საინტერესოა, რომ 391 გამარჯვებას დეილიმ მას შემდეგ მიაღწია, რაც „დეტროიტს“ ხელმძღვანელობს, პირველი ცხრა კი ნბა-ში თავისი კარიერის დასაწყისში მოიპოვა, „კლივლენდ კავალიერსში“ მუშაობისას.

თუმცა, ეს სეზონი არცთუ იღბლიანი გამოდგა დეტროიტელთათვის, ყოველ შემთხვევაში, დეილის ჩანაფიქრი ჯერ არ მართლდება. სეზონის დასაწყისში „დეტროიტი“ სათავეში ედგა ჩემპიონატს, შემდეგ კი დათმო ლიდერის პოზიცია. ამ წარუმატებლობამ მწვრთნელის საქციელზეც კი იმოქმედა: „ჩიკაგოსთან“ მატჩის დროს მსაჯის გადაწყვეტილებით აღშფოთებულმა დეილიმ ძალზე აქტიურად გამოხატა თავისი უკმაყოფილება, რისთვისაც დაჯარიმდა კიდეც და ეს მაშინ, როდესაც დეილი საკმაოდ კორექტულ ადამიანად ითვლება.

რაში მდგომარეობს ჩაკ დეილის წარმატების საიდუმლოება? თავად „იუბილარი“ აღნიშნავს, რომ იგი არ ამყარებს იმედს ცალკეულ „ვარსკვლავებზე“. წარმატების მისაღწევად აუცილებელია სრულყოფილი, მონოლითური გუნდის შექმნა, სადაც ყოველ „ვარსკვლავს“ თავისი ადგილი ექნება მიჩენილი და კონკრეტულ დავალებას შეასრულებს. ისიც შეიძლება აღინიშნოს, რომ „დეტროიტს“ შემადგენლობაში ვერ ვხედავ ისეთ „სუპერვარსკვლავებს“, როგორებიც არიან ლარი ბიორდი და მაიკლ ჯორდანი. ეს, ალბათ, არც არის შემთხვევითი. ანგარიშგასაწევია ის ფაქტორი, რომ ასეთ მოთამაშეებს უჭირთ გუნდის ინტერესების დონემდე „დაშვება“, მწვრთნელის მოთხოვნების ზედმიწევნით შესრულება. რა თქმა უნდა, ეს კონცეფცია შეიძლება საკამათოც იყოს, მაგრამ „დეტროიტის“ წარმატებები ისეთი ფაქტია, რომელსაც ძნელად გაექცევი.

ყოველივე ზემოთქმული სრულებითაც არ ნიშნავს იმას, რომ დეილი უარყოფს ინდივიდუალობის მნიშვნელობას კალათბურთში. „დეტროიტის“ ლიდერები აიზია თომასი, ჯო დიუმარსი, ვინი ჯონსონი, მაიკლ აგირე და წინა ჩემპიონატის საუკეთესო დამცველი დენის როდმანი არ არიან მოკლებულნი „ვარსკვლავის სიკაშკაშეს“, მაგრამ, დეილის აზრით, მათი ხიბლიერე ანსამბლში მხოლოდ მატულობს. გასათვალისწინებელია, აგრეთვე, ურთიერთშემოქმედების ფაქტორიც. მაგალითად, როდმანთან თამაშის წყალობით, უკანასკნელ ხანს, ძალზე უმატა აგირეს კლასმა. ამაში მწვრთნელის დამსახურებაცაა.

კრივი

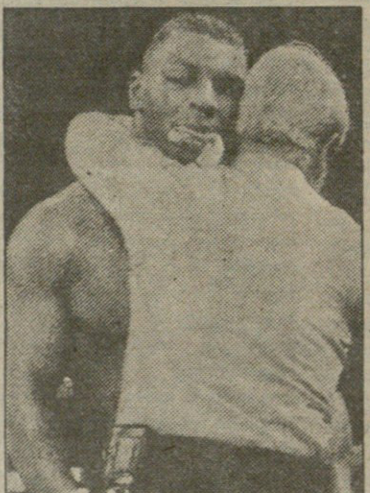

ტოკიო. 1990 წლის 11 თებერვალი. მაიკ ტაისონმა ეს წუთია დაკარგა მსოფლიო ჩემპიონის ტიტული ჯეიმს დუგლასთან ბრძოლაში.

ტაისონის აღსარება

ახლა კი ვხვდები, რომ ხშირად წინდაუხედავად ვიქცეოდი. ბევრი შეცდომა დავუშვი და დღეს გულისტკივილით ვაღიარებ ამასო, თქვა მსოფლიოს ექსჩემპიონმა მძიმე წონის პროფესიონალ მოკრივეთა შორის მაიკ ტაისონმა ლას-ვეგასში გამართულ პრეს-კონფერენციაზე. ამ სრულიად მოულოდნელმა აღსარებამ ახლებური სახით დაგვანახა კაცი, რომელიც მანამდე უხეშობით, უბოდიშო დამოკიდებულებით, ცინიზმითა და სისასტიკით გამოირჩეოდა. სასტუმრო „მირაჟის“ რინგზე დონოვან რადოკთან გამარჯვების შემდეგ ჟურნალისტებთან გამართულ შეხვედრაზე ტაისონს თავისი მეტოქის მისამართით ერთი შეურაცხმყოფელი სიტყვაც არ დასცდენია, რითაც, რა დასამალია, ყველა გააოცა.

— მეტისმეტი თავდაჯერება ძალიან ძვირად დამიჯდა. მე ჩემპიონის ტიტული დავკარგე იმის გამო, რომ დუგლასის შესაძლებლობები სათანადოდ ვერ შევაფასე, საკუთარ თავზე კი დიდი წარმოდგენა მქონდა. აი, ახლა იძულებული ვარ დაკარგულის ანაზღაურებაზე ვიფიქრო, — თქვა ტაისონმა.

— იმედი გაქვთ, რომ უახლოეს ხანში დაიბრუნებთ მსოფლიოში უძლიერესი მოკრივის ტიტულს?

— აგერ უკვე რამდენი თვეა მხოლოდ ეს ფიქრი მასულდგმულებს. ყველაფერს ვიღონებ, რომ მიზანს მივაღწიო. თავს დიდებულად ვგრძნობ და მჯერა, რომ ეს დღეც დადგება.

— თქვენ დიდხანს არ ეთანხმებოდით მოკრივეთა მსოფლიო კავშირის გადაწყვეტილებას ჰოლიფილდსა და ფორმენს შორის ჩემპიონის წოდებისათვის მატჩის მოწყობის შესახებ.

— მე დღესაც იმ აზრისა ვარ, რომ ეს უსამართლო გადაწყვეტილებაა. მაგრამ ობიექტურობას ვერ მივაღწიე. აღარ მინდა ამაზე ვიფიქრო. ახლა გონებაში მხოლოდ მომავალი შეხვედრები მიტრიალებს.

— ჰოლიფილდისა და ფორმენის მატჩში რომელს მიანიჭებდით უპირატესობას.

— წინასწარმეტყველი არ გახლავართ. ორივე მოკრივეს ერთნაირი პატივით ვუყურებ.

მაიკს შეახსენეს, რომ რადოკთან ბრძოლის წინ იგი მეტოქეზე არცთუ ტაქტიანად ლაპარაკობდა.

— დიახ, ზოგჯერ მართლაც მჩვევია თავშეუკავებელი საქციელი, მაგრამ ვცდილობ ამ ნაკლს თავი დავაღწიო...

— რას იტყვით რადოკთან შეხვედრის შედეგზე?

— მსაჯის გადაწყვეტილება შეიძლება მართლაც მოულოდნელი იყო, მაგრამ ისიც უნდა ვაღიარო, რომ დღეს მე უფრო ძლიერი ვარ. მე მჯეროდა წარმატებისა. მოვალე ვიყავი ეს ბრძოლა მომეგო...

ტაისონის უპირატესობა მართლაც აშკარა იყო, მაგრამ მატჩის რეფერის რიჩარდ სტილის სადავო გადაწყვეტილებამ, რომელმაც მაიკს მიაკუთვნა გამარჯვება ტექნიკური ნოკაუტით, აღშფოთება გამოიწვია. სხვათა შორის, პრეს-კონფერენციაზე დონოვან რადოკმა თქვა, რომ მეშვიდე რაუნდში მას მართლაც გვარიანად მოხვდა, მაგრამ ბრძოლის გაგრძელება მაინც შეეძლო და მსაჯი აშკარად აჩქარდა, როცა შეხვედრა შეწყვიტა. ამგვარმა შედეგმა არა მარტო მაყურებელი დატოვა გულნაკლული, არამედ, როგორც იმავე პრეს-კონფერენციაზე გამოირკვა, თვით მოკრივეებიც. ორივე მოკრივემ დაუჭირა მხარი უკვე ამ ზაფხულს განმეორებითი მატჩის ჩატარებას, ნაცვლად ტაისონისა და რენალდო სნაიპსის შეხვედრისა, რომელიც 8 ივნისს არის დანიშნული. ამ გადაწყვეტილებამ შეიძლება ბევრი ფინანსური პრობლემა წამოჭრას. თავად განსაჯეთ: უკვე გაიყიდა 12,5 ათასი ბილეთი (სულ 5,5 მილიონი დოლარისა), ხოლო საკაბელო ტელეკომპანიებმა მატჩის ტრანსლაციის უფლებისთვის უკვე გადაიხადეს 600 ათასი დოლარი.

ჯერჯერობით ძნელია ითქვას, როგორ მოგვარდება ეს საკითხი, მაგრამ ტაისონის რაინდულმა ჟესტმა უზომოდ აღაფრთოვანა მისი თაყვანისმცემლები. მიუხედავად დაცვის თავგამოდებისა, მაიკი დიდი გაჭირვებით მიიკვლევდა გზას გულშემატკივართა ზღვაში, რომლებიც მას სასტუმრო „მირაჟთან“ ელოდნენ. ასობით ხელი მიიწევდა კერპისაკენ და ცდილობდა მის ძლიერ მხრებს შეხებოდა. ხალხი გაჰყვიროდა: „მაიკ, შენ უდიდესი მოკრივე ხარ!“ პასუხად გაისმოდა: „მე თქვენ მიყვარხართ!“ აი, ასეთი გულისამაჩუყებელი სცენით დამთავრდა 18 მარტის საღამო.

პუბლიკაცია მოამზადა
შალვა შალოლაშვილმა.

თამაშობს?

27 მარტს, ნიუ-იორკში მაიკ ტაისონი კვლავ „ნაცნობ“ როლში იხილეს. პრესკონფერენციაზე, სადაც გამოცხადდა მატჩ-რევანშის ჩატარების დრო და ადგილი (28 ივნისი, ლას-ვეგასი, სასტუმრო „მირაჟი“), მაიკმა უაპელაციოდ განაცხადა: „მე მართლაც მოვკლავ ამ ყმაწვილს და თქვენთან ერთად დავასაფლავებ“.

მშვილდოსნობა

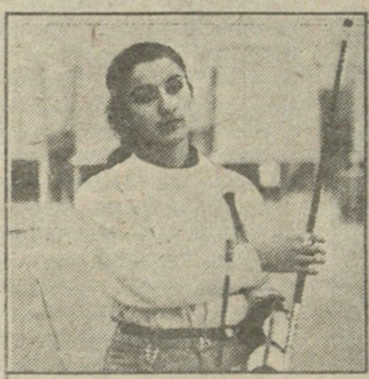

გია ახალაძის ფოტო

ხათუნა ქერივიშვილი

ერთი კარგი სპონსორიც

მსოფლიო ჩემპიონატში გამოსვლა 17 წლის მშვილდოსნისათვის დიდი მოვლენაა. თუმცა თბილისის 132-ე სკოლის მოსწავლე ხათუნა ქერივიშვილს, რომელმაც წლეულს პირველად იასპარეზა ამ შეჯიბრებაში, რიგითი მონაწილე არ ეთქმოდა: შარშან, ჯერ კიდევ 16 წლისამ, ევროპის ჩემპიონის წოდების მოპოვება „მოასწრო“.

— „მსოფლიო ჩემპიონატის მონაწილეებიდან, ყველაზე უმცროსი მე ვიყავი, მეტოქეებს არც კი სჯეროდათ, რომ ჯერ კიდევ მოსწავლე ვარ. — ამბობს ხათუნა, — თუმცა, ვატყობ, უკვე სერიოზულ მეტოქედ მთვლიან“.

ფინეთში, დახურულ ასპარეზზე (დარბაზში) გამართულ პირველ მსოფლიო ჩემპიონატზე უნდა გამგზავრებულიყო კიდევ ერთი თბილისელი მოისარი გოგონა, 18 წლის ნატო ნასარიძე — ევროპის ორგზის ჩემპიონი(!), მაგრამ... „ეშერაში საკონტროლო შეჯიბრება მოგვეწყვეს და ნატოს სულ ცოტა დააკლდა, რომ გუნდში მოხვედრილიყო, — გვითხრა ამის შესახებ ხათუნამ, — ძალიან დამწყდა გული. თვით საკავშირო ნაკრების უფროს მწვრთნელს, არსენტ ბალოვსაც ეწყინა, რადგან სურდა ფინეთში ახალგაზრდული გუნდი წამოეყვანა, ახლა კი იძულებული გახდა 35 წლის ლუდმილა არყანიკოვაც ჩაერიცხა ნაკრებში“...

— ხათუნა, რით განსხვავდებოდა ეს ახალი ჩემპიონატი „ჩვეულებრივი“ შეჯიბრებიდან, რომელიც ღია ცის ქვეშ იმართება ხოლმე?

— ბევრი მაყურებელი იყო, საგანგებო ტელეეკრანზე ისინი ყველა გადამწყვეტ გასროლას ხედავდნენ და ხმაურით რეაგირებდნენ. დახურულ დარბაზში შეჯიბრება მოკლე დისტანციაზე მიმდინარეობს — 18 და 25 მეტრზე და დიდ ტექნიკურ სრულყოფას მოითხოვს. ათიანიც ძალიან პატარაა. წინასწარი ეტაპის შემდეგ მე 1151 ქულა მქონდა და 16 საუკეთესოს შორის მოვხვდი. მერე კი დებულების მიხედვით თითო-თითო მეტოქეს უნდა შევხვდი. მე გერმანელ მსროლელს მოვუგე, მაგრამ ტაივანელთან წავაგე და საბოლოოდ მეხუთე ადგილზე გავედი. არყანიკოვამ მეშვიდე ადგილი დაიკავა, ნატალია ვალეევამ კი — პირველი. ცხადია, უკეთესადაც შემეძლო გამოსვლა და არსენტ ბალოვმა მცირე საყვედურიც კი მითხრა“...

ეს საყვედური 17 წლის სპორტსმენისათვის, ქებაც უნდა იყოს; იოლი არ არის მიაღწიო ოსტატობის იმ დონეს, როცა შენგან უკვე მედალს მოითხოვენ თვით ასეთი მაღალი რანგის ტურნირზეც კი. იგივე ითქმის ნატო ნასარიძის მიმართ... მოკლედ, მშვილდოსანთა ეს შესანიშნავი „დუეტი“, თუ მათ ასაკსაც გავითვალისწინებთ, საქართველოს დღევანდელი სპორტის ერთ-ერთი დიდი იმედია. იმედს იძლევიან სხვა ახალგაზრდა მსროლელებიც.

ასეთი გუნდის სპონსორობა, ვფიქრობ, სასიყვარულო უნდა იყოს ნებისმიერი ფირმის თუ სახელმწიფო ორგანიზაციისათვის. მშვილდოსნებსა და მათს მწვრთნელებს კი ნამდვილად სჭირდებათ დახმარება. მიაკითხეთ მათ სპორტსაზოგადოება „მართვეს“ სპორტულ კომპლექსში და თავადაც დარწმუნდებით ამაში.

ფინალი: ლიტვა — საქართველო!

რიმას კურტინაიტისი, ახლო[...]ელში კაუნასის „ჟალგირისის“, საბჭოთა კავშირის ნაკრებისა და ევროპის ერთ-ერ[...]უკეთესო კალათბურთელი, აგერ უკვე მესამე წელია გერმანიის ქალაქ ჰაგენის „ბრანდ[...]ლირსებას იცავს. 1988 წელს კურტინაიტისმა სეულიდან ოლიმპიური ჩემპიონის ოქრო[...]ალი ჩაიტანა შინ და მალე საკუთარი [...] სამუდამოდ გამოეთხოვა საბჭო[...]ურის ნაკრებს.

კურტინაიტისთან შეხვედრა და „სარბიელისთვის“ ინტერვიუს მომზადება მას შემდეგ გადავწყვიტე, რაც ლიტვაში ჩატარებული საერთო-სახალხო რეფერენდუმის შედეგები გამოცხადდა. მით უმეტეს, რომ ჰაგენი კიოლნიდან ასიოდე კილომეტრით არის დაშორებული და რიმასთან შეხვედრა ამ მხრივ რთული არ იყო. ტელეფონით დაკავშირების რამდენიმე უშედეგო ცდის მერე (კურტინაიტისს თურმე ლიტველი სტუმრები ჰყავდა და ექსკურსიამძღოლის როლს ასრულებდა), როგორც იქნა, მოვახერხე მასთან დალაპარაკება — რეფერენდუმის შედეგები მივულოცე და შეხვედრაზეც შევუთანხმდი.

ჰაგენი, რურის ოლქში მდებარე ეს პატარა ქალაქი, სამი ლიტველი სპორტსმენისა და მათი ოჯახებისათვის მეორე სამშობლოდ ქცეულა. კურტინაიტისის გარდა აქ ცხოვრობენ ცნობილი კალათბურთელი სერგეიუს იოვაიშა (დღეს იგი „გრანდტის“ ერთ-ერთი მწვრთნელია) და ხელბურთელი იონას კაუჩიკასი — ჰაგენის გუნდის ერთ-ერთი საუკეთესო მოთამაშე.

— რეფერენდუმში ჰაგენელმა ლიტველებმაც მივიღეთ მონაწილეობა, — მეუბნება რიმასი. — ჩვენი და ჩვენი ოჯახების სრულწლოვან წევრთა ხმები (სულ შვიდი ხმა) სასწრაფო დეპეშით გავგზავნეთ საგანგებო მისამართზე, რომელიც ყველა ლიტვურ გაზეთში იყო გამოქვეყნებული მათთვის, ვი[...]ც გამოკითხვის ჩატარების დღეს ლიტ[...] ფარგლებს გარეთ იმყოფებოდა. ას[...] მოიქცნენ ჩემი ყოფილი თან[...]გუნდელები: საბონისი (ესპანეთიდან), ხომიჩუსი (იტალიიდან), ლეკარაუსკასი და ლუკოშუსი (უნგრეთიდან), აგრეთვე სხვა ლიტველი სპორტსმენები, რომლებიც ამჟამად უცხოეთში არიან. რეფერენდუმში მონაწილეობაზე უარის თქმა, ჩემი აზრით ღალატის ტოლფასი იქნებოდა — მოსკოვი ხომ ყოველ „არაგამოცხადებას“ თავის სასარგებლოდ გამოიყენებდა.

— ლიტვის ამბებს გერმანიის პრესა, რადიო და ტელევიზია ბოლო ხანს დიდ ყურადღებას უთმობენ. თქვენი აზრით, რამდენად ობიექტურად აანალიზებენ აქაური ჟურნალისტები ბალტიისპირეთში მიმდინარე მოვლენებს?

— უკანასკნელ ხანს მდგომარეობა საგრძნობლად გამოსწორდა. თუ უწინ მიუკერძოებულ ინფორმაციას თითქმის ვერ შევხვდებოდით (ზოგჯერ ისეთი გრძნობა მეუფლებოდა, თითქოს საკდესის ცნობის თარგმანს ვისმენდი), ახლა საგაზეთო და ტელერეპორტაჟებში პოლიტიკური მიმომხილველები უმეტესად ობიექტური სურათის დახატვას ცდილობენ. სულ უფრო მეტი ევროპელი კორესპონდენტი ჩადის ლიტვაში და უშუალოდ ეცნობა იქ მიმდინარე პროცესებს, მერე კი პირდაპირ, მოსკოვის ჩაურევლად, უამბობს მკითხველს თუ მსმენელს თავის შთაბეჭდილებას.

— თქვენს მაგიდაზე ლიტვურ გაზეთებს ვხედავ. როგორც ჩანს, გერმანული პრესა თქვენთვის ინფორმაციის ერთადერთი წყარო არ უნდა იყოს.

— რა თქმა უნდა. ლიტვური გაზეთები გამოწერილი გვაქვს და სისტემატურად ვკითხულობთ. გარდა ამისა, კვირაში სამჯერ-ოთხჯერ ვილნიუსიდან და კაუნასიდან გვირეკავენ ნათესავები, მეგობრები, ნაცნობები, და ცხელ-ცხელ ამბებს გვიყვებიან. ასე რომ, ამ მხრივ ცხოვრებას მოწყვეტილები არა ვართ. სხვა საქმეა, რომ გული სულ შინისკენ მიმიწევს. მით უმეტეს ახლა, როცა იქ ასეთი მნიშვნელოვანი ამბები ხდება. მაგრამ, რომ ვუფიქრდები, ჩემი სამშობლოსთვის აქ მეტის გაკეთება შემიძლია. თუნდაც ფინანსური თვალსაზრისით. ჩემი შემოსავლის დიდი ნაწილი ლიტვას ერიცხება. ამას წინათ საკმაოდ დიდი თანხა გადავრიცხე ლიტვის განთავისუფლების ფონდში. იოვაიშა და მე კაუნასის საავადმყოფოებს მედიკამენტებსაც ვუგზავნით. ზოგჯერ ჩვენი გუნდის ექიმი ლიტვაში წასაღებად უფასოდაც გვაძლევს ხოლმე ძვირად ღირებულ წამლებს. ამ რამდენიმე თვის წინ ერთ გაზეთში წავიკითხე პატარა ლიტველი გოგონას ამბავი, რომელსაც თირკმლის მძიმე ავადმყოფობა ჰქონია. ოპერაცია, რაც აუცილებელი იყო მის გადასარჩენად, 20000 დოლარი ჯდებოდა. მაშინვე დავურეკე საბონისს — ვალიადოლიდში. არვიდასი ძალიან შეწუხდა და თქვა, 10000 დოლარს მე გადავიხდიო. დანარჩენი ჩვენ დავდეთ და იმ გოგონასაც ეშველა. ისე არ გამიგოთ, თითქოს თავი მომქონდეს, ნახეთ, როგორი კეთილშობილები ვართ-მეთქი. უბრალოდ, იმის თქმა მინდა, რომ ფიქრით ისევ ლიტვაში ვართ, მისი გასაჭირითა თუ სიხარულით ვცხოვრობთ და რითაც შეგვიძლია, ვეხმარებით.

— საერთოდ, ბალტიისპირელ სპორტსმენთა უმეტესობა აქტიურად არის ჩაბმული ეროვნულ-განმათავისუფლებელ მოძრაობაში. ამას წინათ ლატვიელმა ბობსლეისტმა ეკმანისმა არაორაზროვნად გამოხატა თავისი დამოკიდებულება საბჭოთა იმპერიის მიმართ — ალარასოდეს ჩავიცვამ სისხლში ამოსვრილ წითელ მაისურსო. მაგრამ ყველას ასეთი პოზიცია როდი უკავია...

— უკმანისმა უფრო მძაფრად და ხატოვნად გამოთქვა ის, რაც სხვასაც არაერთხელ უთქვამს. საბონისმა, მაგალითად, ჯერ კიდევ შარშანწინ თქვა, საბჭოთა ნაკრების მაისურა მუდამ მიჭერდა და ბედნიერი ვარ, რომ მისგან გავთავისუფლდიო. რაც შეეხება ეროვნულ-განმათავისუფლებელ მოძრაობაში სპორტსმენთა მონაწილეობას, ამაში განსაკუთრებულს ვერაფერს ვხედავ. განა საქართველოშიც ასევე არ არის? ლატვიელიც, ლიტველიცა და ქართველიც უპირველეს ყოვლისა თავიანთი ერის წარმომადგენლები არიან და მხოლოდ ამის შემდეგ — სპორტსმენი, ქარხნის დირექტორი თუ მუშა. ამიტომ სულაც არ გამკვირვებია, როცა გავიგე, რომ ჩემი ყოფილი თანაგუნდელები „ჟალგირისის“ ახლანდელი კაპიტნის ალგის ბრაზისის მეთაურობით იანვრის იმ საზარელ დღეებში პარლამენტის შენობასთან და ტელევიზიასთან მორიგეობდნენ... ცხადია, იქ რომ ვყოფილიყავით, ჩვენც მათ ამოვუდგებოდით გვერდში, ეს ბუნებრივია.

— მესმის, რომ თავს არიდებთ ამაზე საუბარს, მაგრამ ისევ წინა შეკითხვას მინდა დავუბრუნდე. ზოგიერთი ლიტველი სპორტსმენი ხომ მაინც ჯერ კიდევ საბჭოთა ნაკრების მაისურით გამოდის?

— ვფიქრობ, 13 იანვრის ღამის შემდეგ ასეთი აღარავინ დარჩენილა. თქვენ ალბათ ბადროს მტყორცნელ უბარტასს და ნიჩბოსან ვეტას გულისხმობთ, რომლებიც ჯერ კიდევ ცოტა ხნის წინ საბჭოთა ნაკრების ღირსებას იცავდნენ. მას შემდეგ, რაც საბჭოთა არმიამ ვილნიუსში ჩვენი თანამემამულეები დახოცა, მათაც აეხილათ [...]ბი. იმ ღამის მერე გამოქვეყ[...] ლიტვის სპორტის მინისტრი[...]ლანასის მიმართვა ყველა [...]ტსმენისადმი, ამ მიმართვაში [...]ქვამი იყო, თუ აქამდე თითოეულ [...]ტსმენს თავად უნდა გაეკეთებინა [...]ევანი, დღეს ლიტველის მხრიდან სა[...]თა კავშირის ნაკრების წევრობა ა[...]ლური საქციელია, 13 იანვარს [...] უპულთა ხსოვნის შეურაცხყო[...]. თუმცა უნდა დაგეთანხმოთ, ზოგიერთზე არც იმ სისხლიანმ[...]ემ იმოქმედა და არც ამ მიმართვამ. ვლადას გარასტასი, მაგალითად, დღესაც საბჭოთა კავშირის კალათბურთელთა ნაკრების მწვრთნელია. მისი პოზიცია ასეთია: სადაც მეტ ფულს გადამიხდიან, იქ ვიმუშავებო. რას იზამ, ლიტვაში, სამწუხაროდ, ცუდი ადამიანებიც ცხოვრობენ.

— მეორე მხრივ, ბოლო არ არის გამტყუნო ახალგაზრდა ნიჭიერი სპორტსმენი (თუ ცნობილი მწვრთნელი) იმაში, რომ სურს უმაღლესი დონის შეჯიბრებებში გამოსცადოს თავისი ძალა, რა დასამალია, საბჭოთა ნაკრებისთვის ზურგის შექცევა დღევანდელ პირობებში საერთაშორისო სპორტისაგან იზოლაციას ნიშნავს.

— კარგად მესმის, რასაც გულისხმობთ. აქამდე არც მე ვამტყუნებდი იმათ, ვინც საბჭოთა ნაკრების სასარგებლოდ აკეთებდა არჩევანს. სპორტსმენი მხატვარი არ არის, როს სურათები ხატოს და წლობით ელოდოს აღიარებას. სპორტსმენმა დღეს, სწორედ დღეს უნდა გამოავლინოს თავისი შესაძლებლობები — დრო სწრაფად გარბის და მაღალი კლასის სპორტსმენისთვის ყოველ წელიწადს, ყოველ თვეს, ყოველ კვირას ოქროს ფასი აქვს. 1988 წელს ლიტვას თერთმეტი ოლიმპიური ჩემპიონი ჰყავდა. დღეს, ფაქტობრივად, თერთმეტივე დაკარგულია დიდი სპორტისათვის. დიახ, ჩვენი თაობის სპორტსმენები მართლაც ვკარგავთ საუკეთესო წლებს, მაგრამ ჩვენმა თანამემამულეებმა სიცოცხლე დაკარგეს. ამიტომ ჩემთვის და ჩემი მეგობრებისათვის უკან დასაბრუნებელი გზა მოჭრილია. მე ველარასოდეს ჩავიცვამ მაისურს იმ ქვეყნის გერბით, რომელსაც ჩემი ხალხი მიზანში ჰყავს ამოღებული. ის, რაც მოხდა, ადრე თუ გვიან უნდა მომხდარიყო, თუ, რა თქმა უნდა, დამოუკიდებლობა გვსურს.

— არადა დღესაც ხშირად გაიგონებთ მოსაზრებას, სპორტს და პოლიტიკას ერთმანეთთან არაფერი უნდა ჰქონდეს საერთო.

— ჩემი აზრით, ეს ცარიელი სიტყვებია. პირიქით, სპორტი და პოლიტიკა დღეს ისეა გადაჯაჭვული ერთმანეთზე, როგორც არასდროს. ამ ერთი თვის წინ ჩემთან სტუმრად იყო ჩამოსული ჩემი მეგობარი გინტაუტას უმარასი, სეულის ოლიმპიადის ორგზის ჩემპიონი სატრეკო ველორბოლაში. იგი ამერიკის შეერთებულ შტატებში რვათვიანი კონტრაქტის დასრულე[...] თანავე შინ დაბრუნდა. ცხადია, ათას რამეზე ვილაპარაკეთ, ისიც ვთქვით, რომ სპორტი იზოლაციის პირობებში ვერ განვითარდება. უმარასმა მითხრა (და მეც დავეთანხმე), ლიტვას ახლა ეკონომიკურად იმდენად უჭირს, არსებული სახსრები პირველ ყოვლისა იმ დარგებს უნდა მოხმარდეს, რომლებიც ცხოვრების ნორმალური პირობების შესაქმნელად არის აუცილებელი, სპორტზე კი მაშინ ვიფიქრებთ, როცა უკეთესი პირობები გვექნებაო.

— გიხურვებთ ეს დროც მალე დამდგარიყოს. ლიტვამ უკვე მნიშვნელოვანი მანძილი განვლო დამოუკიდებლობისაკენ მიმავალ გზაზე. ამავე გზას ადგანან ბალტიისპირეთის სხვა რესპუბლიკებიც, საქართველო, მოლდავეთი... მაგრამ საერთაშორისო სპორტული ფედერაციები, საერთაშორისო ოლიმპიური კომიტეტი ჯერჯერობით უარს ეუბნებიან ჩვენს დამოუკიდებელ ფედერაციებსა თუ ეროვნულ ოლიმპიურ კომიტეტებს თავიანთ რიგებში მიღებაზე. რას ელოდით ამასთან დაკავშირებით?

— თუ სალად ვიმსჯელებთ, საკითხის პოლიტიკურ გადაწყვეტამდე (ანუ ჩვენი ქვეყნების დამოუკიდებლობის აღიარებამდე) ძნელია რაიმე იმედი გვქონდეს. უბედნიერესი ადამიანი ვიქნებოდი, ლიტვის ნაკრებთან ერთად ოლიმპიადაში ან მსოფლიო ჩემპიონატში მონაწილეობა რომ შემძლებოდა, მაგრამ ეს ოცნება, ალბათ, ჩემზე უმცროსი თაობის წარმომადგენლებს აუხდებათ. საერთაშორისო ორგანიზაციები თავიანთ უარს წესდების ერთგულებით ხსნიან, ზურგსაც წესდებაში ჩაწერილი სიტყვებით იმაგრებენ („ერთი ქვეყანა — ერთი ფედერაცია“ ან „ერთი ქვეყანა — ერთი ოლიმპიური კომიტეტი“). სოკ-ის პრეზიდენტიც ხომ სულ ამას იმეორებს, როგორც კი საერთაშორისო საზოგადოებრივობა დამოუკიდებელ სახელმწიფოდ გაღიარებთ, დაუყოვნებლივ გაგაწევრიანებთო. ჩემი აზრით, უდიდესი მნიშვნელობა აქვს იმას თუ საბოლოოდ რა პოზიციას დაიკავებენ ევროპის მოწინავე სახელმწიფოები ბალტიისპირეთის, საქართველოსა და დამოუკიდებლობისათვის მებრძოლი სხვა რესპუბლიკების მიმართ. ჩვენმა პრეზიდენტმა ლანდსბერგისმა ამას წინათ ტელევიზიით სწორედ ამიტომ მიმართა უცხოეთის ქვეყნებს: არც იარაღს გთხოვთ, არც ტანკებს, არც სხვა სამხედრო ძალასო; იმისთვის, რომ გადავრჩეთ, თქვენგან მხოლოდ აღიარება გვჭირდებაო. იმედი მაქვს, ნორვეგიისა და ისლანდიის მაგალითს მალე სხვებიც მიჰბაძავენ და ლიტვას დამოუკიდებელ სახელმწიფოდ აღიარებენ.

ამ დროს მეორე ოთახიდან ტელეფონის გაბმული ზარი გაისმა. ალბათ ვილნიუსიაო, სავარძლიდან წამოხტა რიმასი. მართლაც ვილნიუსი იყო. კურტინაიტისს გინტაუტას უმარასი ურეკავდა. საუბარი 15-20 წუთს გაგრძელდა. ოთახში რომ შემობრუნდა, რიმასმა ბოდიში მომიხადა, დიდი ხნით დაგტოვეთო: სახეზე აშკარად ეტყობოდა: ფიქრით ისევ იქ, უმარასთან, ბრაზისთან, თავის სხვა მეგობრებთან იყო.

— ერთადერთი, რაც საბჭოთა იმპერიას სიცოცხლეს გაუხანგრძლივებს სტალინის მეთოდებია, — დუმილი დაარღვია მასპინძელმა. — სულ იმის შიში მაქვს, ოცდაათიანი წლები არ განმეორდეს-მეთქი.

ვიგრძენი, ინტერვიუსთვის აღარ სცხელოდა, მაგრამ გადავწყვიტე თემის შესაცვლელად ერთ შეკითხვასაც დავუსვამ-მეთქი და მომავლის გეგმებზე ვკითხე.

— ამ ას წინათ საბონისმა დამირეკა, ესპანეთის ერთი კლუბი სარფიან კონტრაქტს გთავაზობსო. მანამდე იტალიაში გადასვლაც შემომთავაზეს. საბოლოო გადაწყვეტილება ჯერ არ მიმიღია. ვფიქრობ, მაინც ჰაგენში დავრჩები. აქ ყოველმხრივ საკეთესო პირობები მაქვს, მეგობრებიც გავიჩინე, მეუღლე და ბავშვებიც მიეჩვივნენ აქაურობას. მეორე მხრივ, ესპანეთში სიამოვნებით გამოვცდიდი ჩემს ძალას — ამ ქვეყნის საკლუბო კალათბურთის დონე ხომ გაცილებით მაღალია გერმანულზე. მაგრამ, მე მგონი, გავუძლებ ცდუნებას, მით უმეტეს, ჰაგენი ბევრად ახლოსაა კაუნასთან, ვიდრე მადრიდი.

— იავიხუვალ ლიტვაში დაბრუნებას გისურვებთ.

— ჩემი ოცნებაც ეს არის. თუ ეს ოცნება ამიხდა, კაუნასში რიმას კურტინაიტისის ბავშვთა საკალათბურთო სკოლას გავხსნი და იქნებ ლიტვის ეროვნულ ნაკრებს ოლიმპიური ჩემპიონიც გავუზარდო. წინაამდეგი ხომ არ იქნებით, ლიტვის ნაკრებმა ოლიმპიადის ფინალში ერთი ქულის სხვაობით საქართველოს ნაკრებს მოუგოს?

ხაწინაამდეგო, ცხადია, არაფერი მქონდა.

ესაუბრა **დავით კაკაბაძე,**
„სარბიელის“ საკუთარი კორესპონდენტი.
კიოლნი.

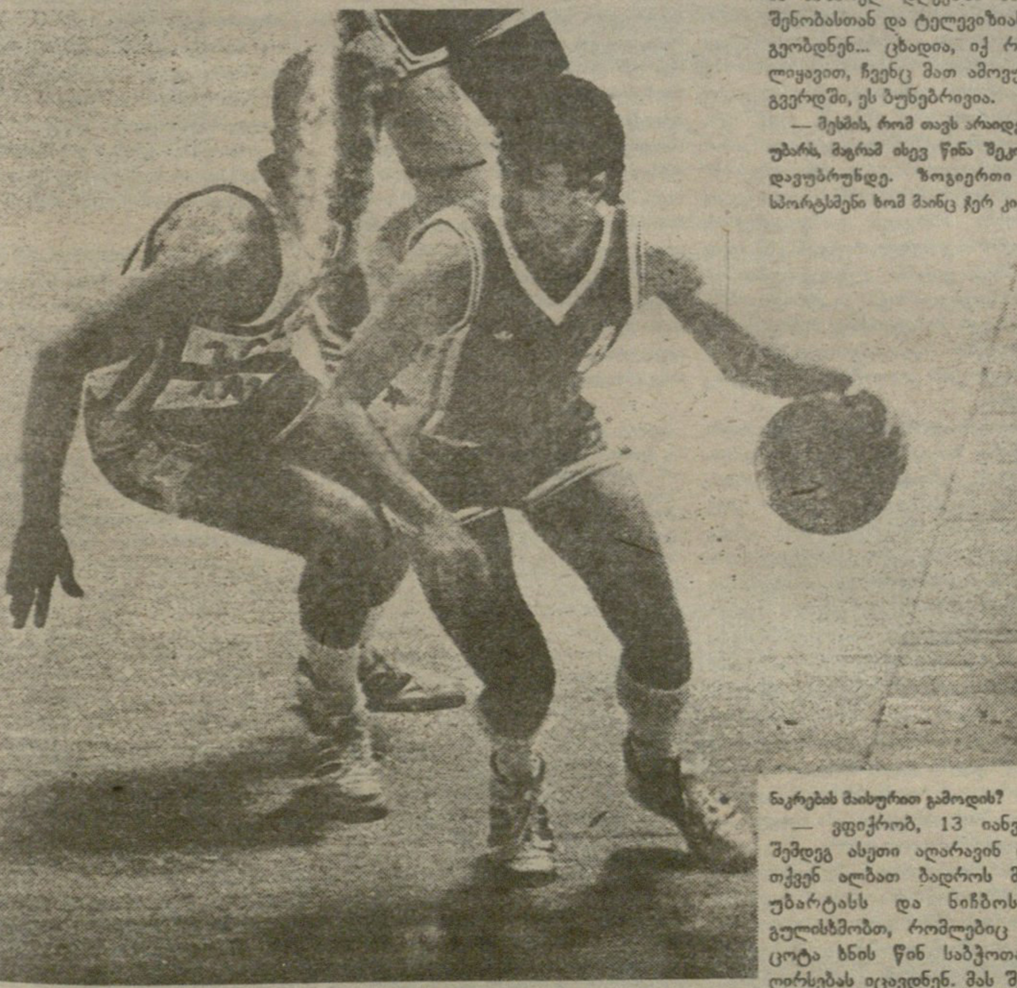

ალექსანდრე კოტორაშვილის ფოტო

რიმას კურტინაიტისი (მარცხნივ) თბილისის სპორტის სასახლეში „ჟალგირისისა“ და ცსკა-ს შეხვედრის დროს.

ტექნიკური შედეგ[ები]

ფარიკაობა

საქართველოს ჩემპიონატი. თბილისი. 28 მარტი — 2 აპრილი. ხმალი. 1. არჩილ ლორთქიფანიძე; 2. აკაკი მახარაძე; 3. კახა მახარაძე (სამივე თბილისი). გუნდური. 1. თბილისი — II (ზურაბ იოსებიძე, ზაზა ქორიძე, ბექა ულენტი, აკაკი მახარაძე); 2. თბილისი — I; 3. ქუთაისი. დაშნა. ქალები. 1. ნინო ხელაძე (თბილისი); 2. რუსუდან გოგიავა (ბათუმი); 3. ნანა გოგოლაძე (თბილისი). გუნდური. 1. ქუთაისი (ლელა წკეპლაძე, ლელა ხინაურიძე, სოფიკო ფხაკაძე); 2. აჭარა; 3. თბილისი — II. ვაჟები. 1. დიმიტრი გოგლიჩიძე; 2. გოჩა ზურაბიშვილი; 3. ჟემალ გამაშვილი (სამივე — თბილისი). გუნდური. 1. თბილისი — I (გოჩა ზურაბიშვილი, დიმიტრი გოგლიჩიძე, გიორგი თავართქილაძე, ალეკო ზახაშვილი). რაპირა. ქალები. 1. ქეთევან მირიანაშვილი (თბილისი); 2. ლელა ხონელიძე (ქუთაისი); 3. ხათუნა ჰუმბურიძე (თბილისი). გუნდური. 1. თბილისი — I (ქეთევან მირიანაშვილი, ხათუნა ჰუმბურიძე, ნინო ბერიძე, თამარ ფარულავა); 2. თბილისი — II; 3. ქუთაისი. ვაჟები. 1. გიორგი კვარაცხელია; 2. ოლეგ ჩერნიშოვი; 3. ვლადიმერ აფციაური (სამივე — თბილისი). გუნდური. 1. თბილისი — I (ვლადიმერ აფციაური, ოლეგ ჩერნიშოვი, გიორგი კვარაცხელია, სერგო დემეტრაშვილი, ირაკლი ჩიტიშვილი); 2. თბილისი — II. 3. აჭარა.

ბერძნულ-რომაული ჭიდაობა

საქართველოს ჩემპიონატი. 28-30 მარტი. რუსთავი. 48 კგ. 1. მერაბ ნოზაძე (რუსთავი); 2. კობა კაკაძე (თბილისი); 3. დავით მარგველანი (წყალტუბო). 52 კგ. 1. ოთარ ბაკურაძე (ბათუმი); 2. შალვა ოთინაშვილი (თბილისი); 3. ჯამლეტ ფუტკარაძე (ბათუმი). 57 კგ. 1. თამაზ ყაზარაშვილი (საგარეჯო); 2. ალექსანდრე ბოლქვაძე (თბილისი); 3. ზაზა ჩაკვეტაძე (ქუთაისი). 62 კგ. 1. ხვიჩა გვარამაძე (თბილისი); 2. ფრიდონ შავაძე (ბათუმი); 3. დავით რუხაძე (ქუთაისი). 68 კგ. 1. სიმონ სარაული (რუსთავი); 2. გელა ჭეირანაშვილი (გარდაბანი); 3. დიმიტრი ხოზრევანიძე (ბათუმი). 74 კგ. 1. კობა იჩიგავა (სენაკი); 2. გელა გოიაევი (თბილისი); 3. ამირან სვანიძე (ოზურგეთი). 82 კგ. 1. გიორგი ადეიშვილი (თბილისი); 2. გიორგი მშვენიერაძე (ზესტაფონი); 3. გენადი ჩხეიძე (ბათუმი). 90 კგ. 1. დავით კუპრაშვილი (ქუთაისი); 2. გიორგი გურგენიძე (თბილისი); 3. კობა ჰიჰკეიშვილი (სამტრედია). 100 კგ. 1. ჯონი ხუბაშვილი (თბილისი); 2. გოჩა ბანძელაძე (ქუთაისი); 3. ხვიჩა მეფარიშვილი (თბილისი). 130 კგ. 1. ხვიჩა ქორიძე (თბილისი); 2. ავთანდილ ჭინჭარაძე (ქუთაისი); 3. დავით ენდელაძე (ქუთაისი). გუნდური. 1. თბილისი; 2. ქუთაისი; 3. აჭარა.

კალათბურთი

ევროპის ჩემპიონთა თასი. ვაჟები. XIV ტური. „მაკაბი" (ისრაელი) — „ბაიერი" (გერმანია) — 96:88; „სკავოლინი" (იტალია) — „არისი" (საბერძნეთი) — 93:89; „იუგოპლასტიკა" (იუგოსლავია) — „ლიმოჟი" (საფრანგეთი) — 92:88; „ბარსელონა" (ესპანეთი) — „[illegible]" (ინგლისი) — 82:76. ხუთეული ტურნი[რის შედე]გები. 1. „ბარსელონა" — 11 მოგება; [2. „იუ]გოპლასტიკა" — 9; 3. „სკავოლინი" — [8; 4. „]მაკაბი" — 8; 5. „არისი" — 7; 6. „ბაიერი" — [illegible] 7. „ეინდჰოვენი" — 4; 8. „ლიმოჟი" — [illegible]. ნახევარფინალში მონაწილეობის [უფლებ]ა მოიპოვა პირველ ოთხეულმა. ნახ[ევარფინ]ალები და ფინალი გაიმართება 16 [illegible] პარიზში.

საბჭოთა კავშირის ჩემპიონატი. ვაჟები. გამოვლინდა რვა გუნდი, რომელიც განაგრძობს ბრძოლას ჩემპიო[ნის] მედლებისათვის. ესენი არიან „კალევი" (ტალინი), „სპარტაკი" (ლენინგრადი), „დ[ინამო"] (მოსკოვი), ვეფ-ი (რიგა), ახკ (ალმა-ათა), „[illegible]ელნიკი" (კიევი), ცსკა (მოსკოვი), ახკ ([illegible]). 11 აპრილს დაიწყება მეორე ეტაპი, [რ]ომელიც ჩატარდება „ფლეიოფის" ს[ისტემით]. ორ გამარჯვებამდე მეოთხედფინალში „კალევს", „სპარტაკს", „დინამოს" და ვეფ-ს მიენიჭებათ საკუთარი მოედნის უპირატესობა და პირველ შეხვედრებს სტუმრად გამართავენ.

ფრენბურთი

სსრ კავშირის ხალხთა X სპარტაკიადა. ქალები. ვაჟები. ფინალი. უკრაინა — რუსეთი — 3:0 (15:13, 15:3, 15:7). მატჩი მე-3 ადგილისათვის. ყაზახეთი — მოსკოვი — 3:0 (15:11, 15:9, 15:3). 5. ლენინგრადი, 6. ლატვია, 7. ბელორუსია, 8. საქართველო.

ჩოგბურთი

აშშ-ის ღია ჩემპიონატი სწრაფ კორტებზე. ტერპონ სპრინგსი (ფლორიდის შტატი). ფინალი. შტეფი გრაფი (გერმანია) — მონიკა სელეში (იუგოსლავია) — 6:4, 6:3.

დევისის თასი. მერვედფინალი. საფრანგეთი — ისრაელი — 5:0, აშშ — მექსიკა — 3:2. მეოთხედფინალი. ჩეხოსლოვაკეთი — იუგოსლავია — 1:4; გერმანია — არგენტინა — 5:0. ორი შეხვედრა — ესპანეთი — აშშ და ავსტრალია — საფრანგეთი შედგება მოგვიანებით. ამ წყვილებში გამარჯვებულები შესაბამისად შეხვდებიან გერმანიის და იუგოსლავიის ჩოგბურთელებს.

ავტორალი

39-ე საერთაშორისო რალი „საფარი". კენია. 1. იუჰა კანკუნენი („ლანჩა" — ფინეთი); 2. მიკაელ ერიკსონი („ტოიოტა" — შვედეთი); 3. ხორხე რიკალდე („ლანჩა" — არგენტინა). სტარტზე გამოსულ 57 ეკიპაჟიდან დისტანცია დაამთავრა მხოლოდ 27-მა.

კალათბურთი

ლილიან რონკეტის თასი. ფინალი. განმეორებითი შეხვედრა. „კომო" (იტალია) — „ჩემიზა" (იტალია) — 69:58. პირველი შეხვედრა „ჩემიზამ" მოიგო 15 ქულის სხვაობით და დაიუფლა თასს.

რუბრიკას უძღვება აკაკი თხილაიშვილი

დასრულებული ქრონიკა

სსრ კავშირის V ჩემპიონატი

1939 წელი. „ა" ჯგუფი. 12.5 — 30.11

მატჩები — 182; გატანილი ბურთები — 649 (საშუალოდ 3,57 გოლი ერთ შეხვედრაში). ჩემპიონატში მონაწილეობდა 276 ფეხბურთელი.

1939 წლის სეზონი წინაზე [illegible] დაძაბული იყო. ამ ჩემპიონატში [illegible] ტურნირის გამარჯვებული [illegible]

[illegible]

1939 წლის ჩემპიონატის საუკეთესო ბომბარდირი გრიგორი ფედოტოვი (მარცხნივ) უტევს მეტოქის კარს.

[illegible] მოედანს — 1:8, შემდეგ დამარცხებულად [illegible] ოდესის „ლოკომოტივთან" — 5:2, „სტალინეცთან" შეხვედრაც კი ფრედ დაამთავრეს — 2:2. „ლოკომოტივთან" მატჩში კიდევ ერთი „სუპ-თრიკი" შეასრულა ბორის პაიჭაძემ, რომელმაც ბრწყინვალედ ჩაატარა თავისი კლუბის გასვლითი მატჩები: 11 გოლი 11 მატჩში! ამ მოგზაურობის დროს შეიცვალა მწვრთნე-

ულიცაა. არავითარი ახსნა-განმარტება აქამდე თითქმის არ ვიცით. ხშირად იცვლებოდა მატჩების კალენდარი. ერთი შეხვედრა ცდკა-სი და თბილისის „დინამოს" რამდენჯერმე გადაიტანეს, ბოლოს მოსკოვში ვინმე დაიჭირა და მატჩი იქვე თბილისში ჩატარდა. მიუხედავად, ქართველმა ფეხბურთელებმა არსებითად ორივე მატჩი თავიანთ მოედანზე ითამაშეს. მაგრამ ეს წარიიქმნებოდა. მოსკოვ სპარტაკელთა შორის ხელმისაწვდომი სტალინგრადის „ტრაქტორის" წინააღმდეგ თავდამსხმელები სახელგანთქმული ა. პონომარიოვი და ვ. პროვორნოვი თავიანთი გუნდიდან მოსკოვის ერთ-ერთ კლუბში გადავიდნენ. „ტრაქტორი" ამ დროისათვის ხაიყვში უკვე სატურნირო ცხრილს დამარცხებული ჰქონდა თავისი ფავორიტები — მოსკოვის „დინამო" და „სპარტაკი", მაგრამ გუნდმა იმე მნიშვნელოვანე გამოცდა თავისი საუკეთესო ფეხბურთელების წასვლა, რომ ორი მომდევნო მატჩი წააგო კუიბიშევის „სტახანოველთან" 2:4 და „სტალინეცთან" — 1:7. მაგრამ „ტრაქტორის" მოულოდნელად მხარში ამოუდგა ფიზკულტურის საკავშირო კომიტეტი, რომელმაც სწრაფად დააბრუნა გუნდში „ლტოლვილები", და ორი წაგებული მატჩი კი „ტრაქტორს" — ამხანაგური შეხვედრებად ჩაუთვალა და შემდეგში სტალინგრადელებმა ამ შეხვედრების გადათამაშების უფლებაც მიიღეს.

თბილისელებმა პირველი ექვსი მატჩი თავიანთ მოედანზე ჩაატარეს. სტარტი იღბლიანი გამოდგა: თბილისის გუნდმა დაამარცხა მოსკოვის „დინამო" (4:1), „ტორპედო" (3:0), ცდკა (2:1), ფრედ დაამთავრა შეხვედრა „სპარტაკთან" (0:0) და 7 ქულით სათავეში მოექცა პირველობის ცხრილს. ამ წარმატებამ გუნდი, მოლოდინის გამო, სწრაფად ძლიერ აღმოჩნდა შემდეგ დამარცხება ლენინგრადის „ელექტრიკთან" (0:1), რომელიც უკანასკნელ ადგილზე იყო. შინ ჩატარებულ ბოლო მატჩში „სტალინეცთან" გამარჯვების შემდეგ (3:1) თბილისელებმა კვლავ პირველი ადგილზე გადაინაცვლეს, ოღონდ სპარტაკელებთან ერთად. გუნდის მთავარ გამოცდას კი ველოდით — წინ იყო ხანგრძლივი ტურნე.

1937 წლის ჩემპიონატზე საუბრისას მე აღვნიშნე თბილისის „დინამოს" რეკორდი — ბი რიგული წლის ყველა მატჩი სტუმრად რომ ითამაშა, ახლა დინამოელებმა მეტოქეებს მოედანზე ჩაატარეს მხოლოდ ნაწილი პირველი წრის შეხვედრებისა, მაგრამ, თუ [illegible]

ლდაც ა. სოკოლოვის ნაცვლად გუნდს სათავეში ჩაუდგა ცნობილი ფეხბურთელი, ლენინგრადელი ლენინგრადელი თავდამსხმელი მიხაილ ბუტუსოვი. სწორედ მისი ხელმძღვანელობით გადაინაცვლეს წინ სატურნირო ცხრილში თბილისელებმა. შინ მათ ოთხ მატჩში 8 ქულა დაკარგეს და ტურნირის დამთავრებამდე ხუთი ტურით ადრე ხელთ ჰქონდა დაკარგული ქულით ჩამორჩებოდნენ ცდკა-ს, „სპარტაკს" და „ტრაქტორს". სეზონის გუნდისთვის კულმინაციური იყო მატჩი მოსკოვში „სპარტაკთან". ამ შეხვედრაში გამარჯვებით გუნდი ლიდერებს დაეწეოდა და პირველობა აღდგენილი შანსები ექნებოდა [illegible] [illegible] [illegible] ნახ, სტუმარი მოედანზე უნდა ჩატარებულიყო. პირველ 25 წუთს დინამოელები უპირატესობა უნდა იყო და, თუ გოლი ვერ გაიტანეს, ეს მხოლოდ მოსკოველთა ბრწყინვალე მეკარის მეწამეს ვ. ჟმელკოვის უნდა დაბრალდეს, რომელმაც ყველა დარტყმა მოიგერია. სტადიონზე დაესხა არ დამცხრალა ტემპი, როცა ჟმელკოვის ბოლოს ბაიჭაძის მიერ ამ მანძილიდან „ცხრიანში" დარტყმული ბურთი აიღო, მაგრამ იყრიშით გატაცებულ თბილისელებს მოწინააღმდეგის კონტრშეტევა გამოეპარათ და გოლი გაუშვეს. ამ გოლმა ისე ძალიან [illegible] სტუმრებზე, რომ ტაიმის ბოლომდე მათ კარში კიდევ ორი ბურთი გაუშვეს — 3:0. შესვენების შემდეგ ანგარიშით დამარცხება. ახლა გუნდს მეორე ადგილისათვის უნდა ებრძოლა. მეტოქეებმა ბოლო დაკარგეს ხაცა არაფერი მოიგებოდა, რომ სპარტაკელებთან შეხვედრის

შემდეგ სეზონის ბოლომდე [illegible] [illegible] შემდეგ, გუნდის მეორე ადგილის გამარჯვების [illegible] თბილისელთა ამოცანა იყო ცდკა-ს და „ტრაქტორის" [illegible]

[illegible]

[illegible] ოპტიმისტური [illegible] კი ვერ წარმოიდგენდნენ თავიანთი გუნდის წარმატებას: თბილისელები აჯობინებ ანგარიშით 1:4. გასახდელში ფეხბურთელებს თავ-პირი ჩამოსტიროდათ. მხოლოდ ერთი კაცი იყო მშვიდად — მწვრთნელი მიხაილ ბუტუსოვი.

მართლაც ბედმა გაუღიმა ყველას, ვინც ამ მატჩს ესწრებოდა და მილიონ ათ ფოტოგრაფიულ თავისი თვალით იხილა, მე კი მის შესახებ მხოლოდ სხვაზეთი ანგარიშებისა და მოლეულთა მონათხრობის მიხედვით მომიწიეს საუბარი. მეორე ტაიმის დაწყებიდან უკვე სამი წუთის შემდეგ მ. ბერიძეშვილმა პენალტით გოლი გაიტანა — 2:4. შესამიცე წუთზე ა. ხარბედიამ 15-წუთიანი ინტერვალით ანგარიში ჯერ 3:4-მდე გაზარდა, შემდეგ კი გაათანაბრა კიდევ — 4:4. მატჩის ბოლო წუთები. ეს ანგარიში ხელს აძლევს არმიელთა გუნდს. ისინი უოყველნაირად ცდილობენ თავი დაიცვან. წარამარა ტრიბუნებისკენ ისვრიან ბურთს. მაგრამ თბილისელთა შეტევები უკვე შეუჩერებელია. 86-ე წუთზე ა. ჭავჭანიძემ კიდევ ერთი, გამარჯვების მოუწყებელი გოლი გაიტანა — 5:4. ეს, არ მეშინია ამის თქმისა, მსოფლიოში ისტორიული მატჩი 1939 წლის 18 ნოემბრის შემდეგ. ზუსტად 25 წლის შემდეგ, 1964 წლის 18 ნოემბერს, ბორის პაიჭაძის და მისი ამხანაგების „შვილიშვილების" თბილისელებმა არანაკლებ დრამატული მატჩი მოიგეს დამატებით დროში მოსკოვის „ტორპედოს" და პირველად მოიპოვეს ჩემპიონობა. მართლაც სიმბოლური დამთხვევა, არა? წინ იყო მატჩი ლენინგრადის „დინამოსთან", თბილისელთა საქმიდ „ტუეზიდი" მეტოქესთან 30-იან წლებში, როგორც ცნობილია.

ბუტუსოვი სწორედ ამ მატჩში აპირებდა სახელის გაჭრას [illegible] „ტრაქტორმა" [illegible]

[illegible] „სპარტაკმა", რომელმაც თბილისელებთან გამარჯვების შემდეგ მდევრებს გაუსწრო, ზედიზედ არაერთ გაუშვა თავისი უპირატესობა და უკვე მესამედ მოიპოვა ჩემპიონობა (ამავე ორი გამარჯვება ამ გუნდს ზედიზედ იმყობა).

ოქროს მედლები მიიღეს:
ვ. ჟმელკოვი (25, 18), ვლ. სოკოლოვი (25), ა. კოჩნაღლოვი (23, 12), ვ. სტეპანოვი (23, 4), ან. სტაროსტინი (23), ვიქ. სოკოლოვი (22), გ. გლაზკოვი (21, 8), კ. მალინინი (21, 1), ა. სოკოლოვი (20, 7), ა. პროტასოვი (17, 5), ვ. ეჭელკოვი (17), გ. ტიუკოვი (15), ნ. გულიავე (14), ს. არტემიევი (14), ა. ალიმოვი (12), ვ. დორინინი (2, 1), ლ. რუმიანცევი (2)) გ. მეფლეშევი (ლენინგრადის „სტალინეცი" მეკარე გოლი საკუთარ კარში). მწვრთნელი პ. პოპოვი.
სეზონის ყველაზე შედეგიანი ფეხბურთელი იყო გ. ფედოტოვი (ცდკა) — 21 გოლი.

1.	„სპარტაკი", მოსკოვი	14	9	3	58:23	37
2.	„დინამო", თბილისი	14	5	7	60:41	33
3.	ცდკა	14	4	8	68:43	32
4.	„ტრაქტორი", სტალინგრადი	13	4	9	50:39	30
5.	„ლოკომოტივი", მოსკოვი	12	6	8	42:39	30
6.	„მეტალურგი", მოსკოვი	12	5	9	53:50	29
7.	„დინამო", მოსკოვი	12	4	10	60:46	28
8.	„დინამო", მოსკოვი	9	8	9	39:44	26
9.	„ტორპედო", მოსკოვი	8	7	11	51:51	23
10.	„დინამო", ლენინგრადი	8	6	12	41:56	22
11.	„სტალინეცი", ლენინგრადი	7	7	12	30:46	21
12.	„სტახანოველი", სტალინო	5	10	11	40:55	20
13.	„ელექტრიკი", ლენინგრადი	6	5	15	32:49	17
14.	„დინამო", ოდესა	7	2	17	25:67	16

თბილისის „დინამოს" შემადგენლობა. პაიჭაძე (26, 18), მ. ფროლოვი (26), მ. ბერიძეშვილი (25, 7), შ. შავგულიძე (24), ა. ხარბედია (23, 12), გ. გაგუა (22), გ. ჯეჯელავა (21, 10), ვ. ჯორბენაძე (21, 1), გ. ჭყონიძე (21), ვ. ბერეჟნოი (20, 9), ა. დორინოვი (17), ა. კიკნაძე (13), თ. ჯორჯიკია (12), ა. ჭავჭანიძე (9), თ. გაგიშვილი (8), ა. მინჟია (4), ა. ლილაძე (1), შ. მანიძე (1), რ. კიკნაძე (1). თავიანთი კარში ბურთი შეაგდეს ა. ლაპშინმა და ა. რიომინმა (ორივე — მოსკოვის „დინამო"). გუნდს წვრთნიდა ა. სოკოლოვი, შემდეგ კი მის ხელმძღვანელობდა მ. ბუტუსოვი.

ინგლისი

32-ე ტურში „ლივერპული" შინ დამარცხდა ერთ-ერთ აუტსაიდერთან, „ქუინზ პარკ რეინჯერსთან" — 1:3. სტუმრები პირველი ტაიმის შემდეგ იგებდნენ — 2:0 (გოლები ფერდინანდმა და ვეგერლემ გაიტანეს). მეორე ტაიმში მსაჯმა სავსებით სამართლიანად დანიშნა „რეინჯერსის" კარში და [illegible] ანგარიშში ხვაობა [illegible], მაგრამ „ლივერპულმა" მეტი ვერაფერი მოახერხა.

„არსენალმა" მოიგო „დერბი ქაუნთის" — 2:0. ორივე გოლი სმიტმა გაიტანა, თანაც ორივე თავით დარტყმით. „ტოტენჰემ ჰოთსპური" შინ აგებდა „კოვენტრი სიტისთან" — 0:2, მაგრამ ესპანელი ნაიმის ორი გოლის წყალობით გადაარჩინა ქულა — 2:2. აღმავლობას განიცდის „მანჩესტერ იუნაიტედი", რომელმაც სტუმრად დაამარცხა „ნორიჩ სიტი" — 3:0 (ორივე გოლი გაიტანა ბრუსმა).

სხვა მატჩები: „ასტონ ვილა" — „ევერტონი" 2:2, „ჩელსი" — „ლიდს იუნაიტედი" 1:2, „მანჩესტერ სიტი" — „საუთჰემპტონი" 3:3, „შეფილდ იუნაიტედი" — „ლუტონ თაუნი" 2:1, „სანდერლენდი" — „კრისტალ პალასი" 2:1, „უიმბლდონი" — „ნოტინჰემ ფორესტი" 3:1.

„ლივერპული" დამარცხდა 33-ე ტურშიც, რომელიც ორშაბათს გაიმართა. ამჯერად „ლივერპულმა" კიდევ ერთ აუტსაიდერთან „საუთჰემპტონთან" წააგო — 0:1. გოლი მე-4 წუთზე ლე ტისიემ გაიტანა. „კრისტალ პალასი" შინ დამარცხდა „მანჩესტერ სიტისთან" — 1:3. ამ მატჩში „ჰეტ-ტრიკი" შეასრულა „სიტის" ირლანდიელმა თავდამსხმელმა ქუინმა. მაიკლ ნიუელის გოლმა გამარჯვება მოუტანა „ევერტონს" „ნორიჩთან" შეხვედრაში — 1:0.

სხვა ანგარიშები: „კოვენტრი სიტი" — „ჩელსი" 1:0, „ლუტონ თაუნი" — „ტოტენჰემ ჰოთსპური" 0:0, „ნოტინჰემ ფორესტი" — „შეფილდ იუნაიტედი" 2:0, „ქუინზ პარკ რეინჯერსი" — „დერბი ქაუნთი" 1:1.

„ლივერპულის" თავდამსხმელმა ჯონ ბარნსმა თავისი კონტრაქტი კიდევ ერთი წლით გააგრძელა, თუმცა იტალიის გუნდები [illegible] თანხებს სთავაზობდნენ.

„არსენალი"	30	19	10	1	58-18	65
„ლივერპული"	31	19	6	6	60-29	63
„კრისტალ პალასი"	32	17	7	8	48-35	58
„ლიდს იუნაიტედი"	29	14	7	8	48-31	49
„მანჩესტერ იუნ."	31	13	[illegible]	8	49-35	48

ესპანეთი

28-ე ტურის ცენტრალური შეხვედრამ „ბარსელონასა" და მადრიდის „ატლეტიკოს" შორის უდიდესი ინტერესი გამოიწვია. მატჩს 100 ათასი მაყურებელი დაესწრო. მეორე ადგილზე მყოფმა „ატლეტიკომ" ამჯერად დაჯაბნა ჩემპიონატის ლიდერი და გამარჯვებასთანაც ახლოს იყო, მაგრამ „ბარსელონა" მეკარე ანდონი სუბისარეტას ბრწყინვალე თამაშმა გადაარჩინა. მატჩი ფრედ დამთავრდა — 1:1. გოლები გაიტანეს ხულიო სალინასმა („ბარსელონა") და ვისკაინომ („ატლეტიკო"). მეორე ტაიმში სუბისარეტა რამდენჯერმე საჯარიმო მოედნის გარეთაც კი გამოვიდა, რათა საშიში მდგომარეობა განემუხტა, ხოლო შემდეგ ახლო მანძილიდან ვერ შეძლო გოლის გატანა. მეორე ტაიმში „ატლეტიკოს" უპირატესობა აშკარა გახდა და ბარსელონელებმა უხეშ თამაშს მიმართეს. განსაკუთრებით გამოირჩეოდა კუმანი, რომელიც გაძევებასაც კი იმსახურებდა, მაგრამ, როგორც შემდეგ აღმოჩნდა, მატჩის მსაჯს შესვენების დროს წითელი და ყვითელი ბარათები ჯიბიდან ამოვარდნია და [illegible] სანქციები.

მორიგი დამარცხება იწვნია მადრიდის „რეალმა", რომელმაც შინ წააგო „ბურგოსთან" 0:1. მატჩის 54-ე წუთზე სტუმართა ახალგაზრდა თავდამსხმელი [illegible] მადრიდელთა მცველებს და გადამწყვეტი გოლი გაიტანა. „რეალი", რომელმაც ბოლო ხუთ ტურში მხოლოდ ერთი ქულა მოიპოვა, მეშვიდე ადგილზე ჩამოქვეითდა.

ტურის ორ მატჩში ერთმანეთს უეფას თასის ადგილებისთვის მებრძოლი გუნდები დაუპირისპირდნენ. „სევილიამ" მოიგო „ოსასუნას" — 2:1. სამივე გოლი პირველ ტაიმში გავიდა: ანგარიში სევილიელმა რაფა პასმა გახსნა, შემდეგ სტუმრებმა წონასწორობა აღადგინეს (ხოსანი), გადამწყვეტი გოლი კი ტაიმის მიწურულს „სევილიის" ავსტრიელმა თავდამსხმელმა ტონი პოლსტერმა გაიტანა.

მეოთხე ადგილზე კვლავ „ლოგრონიესი" იმყოფება, რომელმაც „ვალენსია" დაამარცხა — 1:0. გოლი 39-ე წუთზე როსაგოსამ გაიტანა, მანამდე კი, 27-ე წუთზე „ვალენსიის" ანგარიშის გახსნა შეეძლო, მაგრამ ბულგარელმა პენევმა თერთმეტმეტრიანი ვერ გაიტანა.

ირლანდიელი ოლდრიჯის გოლმა გამარჯვება მოუტანა სან-სებასტიანის „რეალს" „ბეტისთან" შეხვედრაში — 1:0. სხვა მატჩები: „ოვიედო" — „ესპანიოლი" 4:1, „კადისი" — „ვალიადოლიდი" 0:0, „სარაგოსა" — „ტენერიფე" 0:1, „მალიორკა" — „ატლეტიკი" 0:0, „კასტელიონი" — „სპორტინგი" 3:2.

ბომბარდირთა სიაში ლიდერი კვლავ მანოლოა („ატლეტიკო") — 15 ბურთი. 13 გოლი გაიტანა სტოიჩკოვმა („ბარსელონა"), 12-12 გოლი — ბაკერომ („ბარსელონა"), უგო სანჩესმა (მადრიდის „რეალი"), ურბანმა („ოსასუნა") და ოლდრიჯმა (სან-სებასტიანის „რეალი").

„ბარსელონა"	28	20	5	3	51-22	45
„ატლეტიკო"	28	16	11	2	43-13	41
„ოსასუნა"	28	12	9	7	34-26	32
„ლოგრონიესი"	28	12	8	8	20-18	32
„სევილია"	28	13	5	10	35-33	31

ჰოლანდია

23-ე ტურის შეხვედრებმა სატურნირო ცხრილში კიდევ უფრო მეტი გაურკვევლობა შეიტანა. ჩემპიონის ტიტულის სამი მაძიებელი: „ეინდჰოვენი", „გრონინგენი" და „აიაქსი" დაკარგული ქულების მიხედვით თითქმის ერთნაირ მდგომარეობაშია.

ტურის მოულოდნელობად შეიძლება ჩაითვალოს „ეინდჰოვენის" დამარცხება ჰააგაში „დენ ჰააგთან" — 0:3. ანგარიში უკვე მე-14 წუთზე გაიხსნა (მიშელ ადამი). მეორე ტაიმში თავი გამოიჩინა „დენ ჰააგის" თავდამსხმელმა ხოლეიბმა, რომელმაც ორი გოლი გაიტანა. 12 ათასი მაყურებლის გასახარად, ჰააგელებმა ეს ანგარიში მატჩის ბოლომდე შეინარჩუნეს. შეხვედრის შემდეგ „ეინდჰოვენის" მწვრთნელმა ბობი რობსონმა თქვა, რომ გუნდს აგრესიულობა აკლდა, რაც ძვირად დაუჯდა. „აიაქსმა" მოიგო „მაასტრიხტს" 1:0. გოლი მეორე ტაიმში რონ ვილემსმა გაიტანა. „გრონინგენმა" სტუმრად დაამარცხა „ვილემ II" 2:1. კვლავ აუტსაიდერთა შორისაა „ფეიენოორდი", რომელმაც წააგო რკ-სთან 0:1 (ბრანდსი). სხვა ანგარიშები: „როდა" — „ჰეერენვენი" 1:0, „სპარტა" — ნეკ 3:1, „სხიდამი" — „უტრეხტი" 1:0, „ვიტესე" — „ფოლენდამი" 0:0, „ფორტუნა" — „ტვენტე" 0:0.

„ეინდჰოვენი"	23	16	5	2	59-15	37
„გრონინგენი"	23	13	9	1	48-20	35
„აიაქსი"	21	12	8	1	50-14	32
„უტრეხტი"	23	10	5	7	28-25	26
„როდა"	22	11	3	8	27-28	25

ევროპის ჩემპიონატი

I ჯგუფი

საფრანგეთი — ალბანეთი 5:0

ჯგუფის ლიდერ[illegible] ევ ერთი დამაჯერებელი გამარჯვება მოიპოვა. ანგარიში სოზემ გახსნა — [illegible]ბანეთის ნაკრების მეკარემ ვერ შეძლო „მონაკოს" ნახევარმცველის [illegible] შორი მანძილიდან გაგზავნილი ბურთის მოგერიება. მეორე გოლიც ს[illegible] გაიტანა, შემდეგ კი პაპენმა გამოიჩინა თავი — ჯერ თერთმეტმეტრი[illegible]ტყმა შეასრულა ზუსტად, ტაიმის მიწურულს კი თავით კიდევ ერთი გო[illegible]ანა. მეორე ტაიმში მხოლოდ ერთი გოლი გავიდა — ბურთი საკუთარ[illegible] ალბანელთა მცველმა ლეკბელომ ჩაჭრა.

1 მაისს ალბან[illegible]კრები ჩეხოსლოვაკიის ნაკრებს უმასპინძლებს.

საფრანგეთი	5	5	0	0	13-3	10
ესპანეთი	4	2	0	2	14-7	4
ჩეხოსლოვაკია	3	2	0	1	5-4	4
ისლანდია	4	1	0	3	4-5	2
ალბანეთი	4	0	0	4	0-17	0

II ჯგუფი

შვეიცარია — რუმინეთი 0:0

ერთი კვირის წ[illegible]ვეიცარიელთა მწვრთნელი ული შტილიკე სან-მარინოსა და რუმინეთის ნაკ[illegible]ის მატჩს დაესწრო და ნანახით კმაყოფილი დარჩა. „რუმინეთის" ნ[illegible] ის აღარ არის, რაც ერთი წლის წინათ იყო. ფეხბურთელებს [illegible]ული აკლიათ და უხალისოდ თამაშობენ," თქვა შტილკემ.

თუმცა შტილ[illegible] დარწმუნებული იყო თავისი გუნდის გამარჯვებაში, მაგრამ ნევშატელში რ[illegible]ნელები მეტოქეს არაფრით ჩამოუვარდებოდნენ და რამდენიმე სახ[illegible] მომენტიც კი შექმნეს მასპინძელთა კართან. მატჩი უშედეგოდ დამთავრდა, რამაც ჯგუფის ლიდერის — შოტლანდიის შანსები საკმაოდ გაზარდა.

1 მაისს II ჯგუფში ორი მატჩი ჩატარდება: ბულგარეთი — შვეიცარია, სან-მარინო — შოტლანდია.

შოტლანდია	4	2	2	0	6-4	6
შვეიცარია	4	2	1	1	7-2	5
რუმინეთი	5	2	1	2	10-6	5
ბულგარეთი	4	1	2	1	6-4	4
სან-მარინო	3	0	0	3	1-13	0

III ჯგუფი

კვიპროსი — უნგრეთი 0:2

ლიმასოლში უნგრეთის ნაკრებმა მნიშვნელოვანი გამარჯვება მოიპოვა. სტუმრებს არ გასჭირვებიათ მატჩის მოგება — მათ ჯერ კიდევ პირველ ტაიმში გაიტანეს ორი გოლი და მიღწეული შედეგით დაკმაყოფილდნენ. პირველი ბურთი იოზეფ ხალმამ გაიტანა, ხოლო მეორე — როტერდამის „ფეიენოორდის" თავდამსხმელმა იოზეფ კიპრიხმა.

ამ გამარჯვების შემდეგ უნგრეთის ნაკრებმა პირველ ადგილზე გადაინაცვლა. უნგრელებს წინ ორი ძნელი მატჩი ელოდებათ: 1[illegible] აპრილს ისინი საბჭოთა კავშირის ნაკრებს უმასპინძლებენ, ხოლო 1 მაისს სტუმრად იტალიელებს შეხვდებიან.

უნგრეთი	4	2	2	0	7-3	6
იტალია	3	1	2	0	5-1	4
სსრკ	2	1	1	0	2-0	3
ნორვეგია	3	1	1	1	3-2	3
კვიპროსი	4	0	0	4	2-13	0

ფეხბურთის რუქასთან

იტალიის საფეხბურთო ლიგის გადაწყვეტილებით „ნაპოლის" ფეხბურთელს დიეგო მარადონას დროებით აეკრძალა ყველა სახის შეჯიბრებაში მონაწილეობის მიღება. განმეორებითმა ანალიზმა დაადასტურა, რომ მარადონამ მართლაც მიიღო კოკაინი „ბარისთან" შეხვედრის წინ, რომელიც 17 მარტს გაიმართა. საბოლოო გადაწყვეტილება მიღებული იქნება საფეხბურთო ლიგის გამგეობის შეკრებაზე [illegible] დღეს. მარადონას 6 თვიდან 2 წლამდე დისკვალიფიკაცია მოელის. შარშან მსგავსი დანაშაულისთვის ერთი წლით დასაჯეს „რომას" ფეხბურთელები პერუცი და კარნევალე.

ამასობაში მარადონამ [illegible] იტალია და ბუენოს-აირესს გაემგზავრა. არგენტინელ ფეხბურთელთა სახელით [illegible] განცხადება, რომელშიც [illegible] ჭორებს „არასწორი მოლაპარაკება [illegible]", — [illegible]. მარადონა ამბობს [illegible], რომ [illegible], რომელიც [illegible].

მარადონას ადვოკატმა თქვა, რომ მარადონა დაბრუნდება იტალიაში, რათა სასამართლოს წინაშე წარსდგეს. [illegible], რომელიც მარადონას [illegible] საქმეს, უკვე მიიღო ანალიზის შედეგები.

მისი ჯე[illegible]იც დადგება

ამ შეხვედრას დიდი ხანია ელოდნენ შესანიშნავი მორბენლის თაყვანისმცემლები, რომლებმაც გარბენის შემდეგ ოვაცია მოუწყვეს თავიანთ კუმირს. ზოლამ არაორაზროვნად განაცხადა, რომ აპირებს კვლავ გახდეს ერთ-ერთი მნიშვნელოვანი ფიგურა მძლეოსან ქალთა შორის მსოფლიოში.

ერთის შეხედვითაც თვალშისაცემი იყო ზოლას გარეგნული ცვლილება. ახლა იგი აღარ ჰგავს გამხდარ, სუსტ გოგონას, რომელიც ფეხშიშველა დარბოდა და მაინც მსოფლიო კლასის შედეგებს აჩვენებდა. ახლა ის სულიერად და ფიზიკურად ძლიერი, თავის თავში დარწმუნებული 24 წლის ქალია (მან „შესვენებისას“ 10 სანტიმეტრი მოიმატა სიმაღლეში და 7 კილოგრამი — წონაში). ორი წლის წინათ ზოლა ბადი ბიზნესმენ მაიკ პიტერსზე გათხოვდა და თითქოს მის ბედნიერებას აღარაფერი უშლიდა ხელს, მაგრამ...

მისი ოჯახური ტრაგედიის დასაწყისი გახდა უფროსი დის (ზოლას სულ სამი და ჰყავდა) გარდაცვალება კიბოთი. ამას დაემატა მშობელთა გაყრა, ხოლო მაიკთან ქორწინების დროს ზოლას მამამ კატეგორიულად განაცხადა უარი დასწრებოდა საქორწინო ცერემონიალს. შარშან კი ფრენკ ბადი მოკლეს. აღმოჩნდა, რომ ეს მოხდა მოკლულის ჰომოსექსუალური მიდრეკილების მიზეზით. ზოლამ 17 წლიდან იცოდა მამის ამ ამორალური ჩვევების შესახებ, მაგრამ დუმდა. თავის ანდერძში ფრენკ ბადმა ქალიშვილებს აუკრძალა მის დაკრძალვას დასწრებოდნენ.

ახლა კი ზოლამ უკვე თითქმის მოიცილა მძიმე სულიერი ტრავმის კვალი და აქტიურად შეუდგა ვარჯიშს. იგი ფიქრობს, რომ ქალთა მძლეოსნობის დღევანდელი დონე ჩამორჩება, 1984 წლისას, როცა იგი დიდი ბრიტანეთის გუნდის შემადგენლობაში ლოს-ანჯელესის ოლიმპიადაში მონაწილეობდა (მისმა „გაინგლისელებამ“, რის შესახებ უკვე ვწერდით, დიდი სკანდალი გამოიწვია). სპეციალისტებიც ოპტიმისტურად უყურებენ ზოლა ბად-პიტერსის პერსპექტივებს. თვითონ მორბენალი კი ამბობს, რომ მოუთმენლად ელის იმ დროს, როცა სამხრეთაფრიკელებს ოლიმპიურ თანამეგობრობაში დააბრუნებენ და მას საშუალება ექნება იასპარეზოს თავისი ხალხის სახელით.

„სარბიელის“ 15 [illegible]ვლის ნომერში მოკლედ გიამბ[illegible]ვნობილ სამხრეთაფრიკელ მძლეო[illegible] ზოლა ბადზე (ახლა იგი ზოლა ბად-[illegible]ერსია), რომელმაც რამდენიმე წლ[illegible]ტერვალის შემდეგ სარბენ ბილი[illegible] დაბრუნება გადაწყვიტა.

და აი, მისი ხელ[illegible] დებიუტი იოჰანესბურგის სტადიო[illegible]რთ მილზე (1,609მ) რბენაში სამ[illegible] აფრიკის ახალი რეკორდით აღ[illegible] (4.27,0).

სურათზე: თვით კროსშიც კი ზოლა ბადი (№ [illegible]80) ფეხშიშველა asპარეზობდა.

ნაღვლიანი დაბადების დღე

ჯანი ანიელის თავი ღირსეულად ეჭირა. იგი ყურადღებით უსმენდა სადღეგრძელოებს, იღებდა საჩუქრებსა და მილოცვას, მაგრამ მაინც აშკარა იყო, რომ მასპინძელს ნაკლებად აინტერესებდა მისი დაბადების დღის აღსანიშნავად დიდებულ ქალაქგარე ვილაში გამართული წვეულებაც და საერთო მხიარულებაც. იტალიის გიგანტი საავტომობილო კონცერნის — „ფიატის“ მესვეური შეფიქრიანებული ჩანდა და, ეტყობა, არა იმდენად იმით, რომ თავისი ცხოვრების მერვე ათეული „დააზურდავა“. არა, ბატონ ანიელის მოსვენებას არ აძლევს „იუვენტუსის“ ბედი, რომლის საპატიო პრეზიდენტიც ის გახლავთ.

„იუვენტუსმა“ მხოლოდ თავის მფარველს როდი დასწყვიტა გული. ტურინელ გულშემატკივრებს ყოველგვარი იმედი გადაეწურა, რომ თავიანთ საყვარელ გუნდს ეროვნული ჩემპიონატის სატურნირო ცხრილის სათავეში იხილავენ. მარცხს მარცხი მოსდევს და „იუვენტუსი“ თავისი ქომაგების გულს თასების მფლობელთა თასის გათამაშების ნახევარფინალში გასვლითაც კი ვერ მოიგებს. როცა „იუვენტუსმა“ წააგო „ინტერთან“ (0:2), ანიელი გენუაში გახლდათ, სადაც ადგილობრივმა „სამპდორიამ“ დაამარცხა „მილანი“ — 2:0.

შინ დაბრუნებული ანიელი გამოტყდა, ერთადერთი, რამაც ამ დღეებში ნამდვილი სიხარული განმაცდევინა, რობერტო მანჩინის თამაში იყოო. მისი ახლობლები ადვილად ჩასწვდნენ ამ სიტყვების ღრმა აზრს. აშკარა იყო, რომ „ფიატის“ მესვეურმა თვალი დაადგა „სამპდორიის“ 26 წლის ნახევარმცველს. ეს კი იმას ნიშნავს, რომ უკვე მომავალ სეზონში მანჩინი შეიძლება „იუვენტუსის“ რიგებში აღმოჩნდეს.

ტურინელთა კრიზისი ბევრისთვის მოულოდნელი გამოდგა. მართლაც, იტალიის ჩემპიონატის დაწყებამდე კლუბის ხელმძღვანელობას ცდა არ დაუკლია, რომ მსოფლიო კლასის გუნდი შეექმნა და ამ მიზნით თავისი სალაროდან 50 მილიონი დოლარიც გაიღო. მწვრთნელად მიიწვიეს ფეხბურთის გამოცდილი ტაქტიკოსი ჯიჯი მაიფრედი, რომელზეც „იუვე“ სამ წელიწადს ნადირობდა. კლუბმა უარი თქვა ალექსანდრ ზავაროვსა და სერგეი ალეინიკოვზე. 13 მილიონ დოლარად იყიდეს რობერტო ბაჯო, 9 მილიონ დოლარად — ტომას ჰოისლერი გერმანიის „კიოლნიდან“, იყიდეს ხულიო სეზარი... მაგრამ ვერც ამ ფეხბურთელებმა, ვერც „მუნდიალე-90“-ის საუკეთესო მოთამაშედ აღიარებულმა ტოტო სკილაჩიმ ვერაფერი უშველეს „იუვენტუსს“, რომლისგანაც ჯერჯერობით ამაოდ ელიან ძლიერ და სტაბილურ თამაშს.

როგორც ჯანი ანიელი ამბობს, მას მხოლოდ ეროვნულ ჩემპიონატში გამარჯვება დააკმაყოფილებს. იტალიურ ფეხბურთში პირველობას მისთვის თვით ევროპულ ტურნირში მოპოვებული წარმატებაც ვერ შეცვლის. ანიელი დროის ტყუილად დაკარგვას არ არის ჩვეული და უკვე ფიქრობს ხვალინდელ დღეზე. მაიფრედის კონტრაქტი ივნისში იწურება, მაგრამ გაზეთები უკვე ასახელებენ მის სავარაუდო მემკვიდრეებს — ჯოვანი ტრაპატონის „ინტერიდან“ და დინო ძოფს „ლაციოდან“. მათ უკვე აქვთ „იუვენტუსთან“ მუშაობის გამოცდილება. ტრაპატონის ხელმძღვანელობით ტურინელებმა 1985 წელს ჩემპიონთა თასი მოიპოვეს, ძოფმა კი ერთი წლის წინ გუნდს იტალიის თასი მოაგებინა.

რა ელის „იუვენტუსს“, წინასწარ ვერავინ იტყვის, მაგრამ უკვე იგრძნობა, რომ შემდეგ დაბადების დღეს ჯანი ანიელის საჩუქრებს სხვა მწვრთნელები და სხვა მოთამაშეები მიართმევენ.

თურმე...

ეს რუბრიკა „სარბიელის“ თემატიკას იუმორითაც გააზავებს. აქ მოიყრის თავს ანეკდოტური და კურიოზული, შემეცნებითი და თავშესაქცევი, სერიოზულამდე სასაცილო და სასაცილომდე სერიოზული, სპორტთან ასე თუ ისე დაკავშირებული ამბები, ერთი სიტყვით, თითქმის ყველაფერი, რაც „თურმე“ მომხდარა, ხდება და მოხდება ჩვენი პლანეტის სპორტულ ცხოვრებაში...

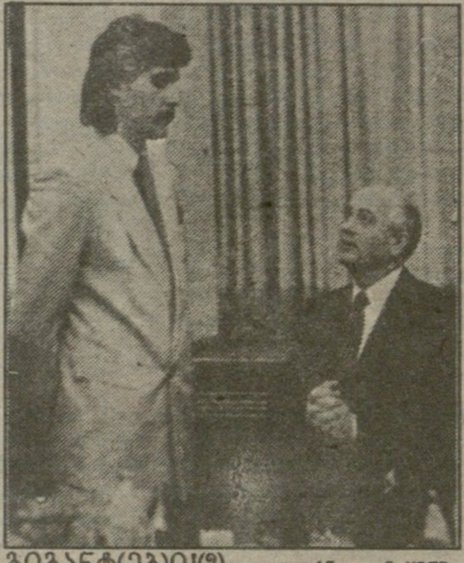

ᲒᲘᲒᲐᲜᲢ(ᲔᲑ)Ი!(?) ფოტო ჟურნალიდან „KREPSINIO PASAULIS“ („კალათბურთის სამყარო“, ლიტვა).

მეთევზეთა შეჯიბრებისას ერთ-ერთმა მონაწილემ უშველებელი თევზი დაიჭირა და... ისევ წყალში ჩაუშვა.

— რატომ ქენით ეს? — ჰკითხეს მას.

— მაინც არავინ დამიჯერებდა, — უპასუხა მეთევზემ და მძიმედ ამოიოხრა.

„როგორ ფუნქციონირებს თქვენი ბრმა ნაწლავი? რისგან გარდაიცვალა თქვენი დეიდა? გიყვართ თევზი? აგროვებთ საფოსტო მარკებს; იმსახურებთ საპირისპირო სქესის ყურადღებას?“ და ა.შ. ასეთ შეკითხვებზე პასუხი აინტერესებდა მემკვიდრეობითობის ინგლისელ მკვლევარს გედს. 73 მსგავსი შეკითხვისგან მან შეადგინა ანკეტა, რომელიც დაუგზავნა 1960 წლის ოლიმპიური თამაშების მონაწილეებს. სპორტსმენთა უმრავლესობამ არ ისურვა ანკეტაში დასმულ კითხვებზე პასუხის გაცემა. მაგრამ ერთი წერილი გედმა მაინც მიიღო. კონვერტში იდო მოკლე ბარათი: „თქვენი დეიდა შიზოფრენიისგან გარდაიცვალა!“

სად ოქსფორდული განათლება...

„სარბიელის“ წინა გამოშვებაში ვწერდით, რომ ხუთი ერის პირველობის ბოლო ტურის შეხვედრის ბოლო წუთზე ირლანდიის ნაკრების მეათე ნომერს, ბრაიან სმიტს არეკნით დარტყმა გაუცუდდა, თორემ ირლანდია ანგარიშს გაათანაბრებდა და ბოლო ადგილს თავს დააღწევდაო.

ის თამაში შაბათს გაიმართა, მომდევნო ხუთშაბათს კი ცნობილი გახდა, რომ სმიტს იმ დღეს თხუთმეტკაციანი რაგბი უკანასკნელად უთამაშნია, რაკილა სიდნეის პროფესიულ კლუბ „ბალმეინთან“ კონტრაქტისთვის მოუწერია ხელი.

საქმე ისაა, რომ პროფესიულ, ცამეტკაციან რაგბში გადასულ მოთამაშეს ავტომატურად ეძლევა დისკვალიფიკაცია და სამოყვარულო, ანუ თხუთმეტკაციანი რაგბის თამაში ეკრძალება. ეს კი ირლანდიის ნაკრებისათვის იმას ნიშნავს, რომ მან საშემოდგომოდ დანიშნული მსოფლიო ჩემპიონატის წინ დაკარგა 24 წლის გარე ნახევარმცველი, რომელიც თავის დროზე ამ გუნდს მხსნელად მოევლინა.

სმიტი ავსტრალიაში, ქვინზლენდის შტატში დაიბადა და გაიზარდა. მამამისი სკოლის გამგე და ცამეტკაციანი რაგბის მწვრთნელია. ბრაიანმა 12 წლისამ დაიწყო თხუთმეტკაციანი რაგბის თამაში, 20 წლისა მოხვდა ავსტრალიის ნაკრებში და მისი სახელით 7 კეპი მოაგროვა, მონაწილეობდა რა 1987 წლის მსოფლიო ჩემპიონატსა და ნაკრების ტესტ-მატჩებში.

სამი წლის წინ სმისმა პოლიტიკისა და

ეკონომიკის მაგისტრად განსწავლისათვის ოქსფორდის უნივერსიტეტს მიაშურა, გახდა მისი რაგბის გუნდის კაპიტანი და მოთამაშე-მწვრთნელი, ამასთან შიდა ინგლისის მოწინავე კლუბ „ლესტერშიც“ დაიწყო თამაში. საერთაშორისო რაგბს რომ არ ჩამორჩენოდა, ერთი ლექტორის რჩევით სმისმა გამოიჩხრიკა, რომ ბებია ირლანდიელი ყოფილა და იმ დროისთვის დასუსტებულ „მწვანეების“ ნაკრებში ჩაეწერა, სადაც კიდევ 9 კეპი მოაგროვა.

ახლა კი მაგისტრმა სმისმა ბების სამშობლოს ზურგი აქცია და გაპროფესიონალდა, თანაც შინ, ოღონდ ახლა სამხრეთ უელსის შტატში დაბრუნდა. ერთი კი საკითხავია: სად ოქსფორდული განათლება და სად ლიგის, ანუ ცამეტკაციანი რაგბი, რომლის იმიჯიც სამოყვარულო რაგბისაგან საკმაოდ განსხვავდება და მოწონებას არსად იმსახურებს.

სურათზე: ბრაიან სმისი, ირლანდიის ნაკრების ფორმაში.

აქეთური, იქითური...

საფრანგეთის ფირმა „სოდექსო“ და მისი ფილიალი ესპანეთში „კოემკო“ 1992 წლის თამაშების დროს [illegible] ოლიმპიური [illegible], სადაც ოთხი კვირის მანძილზე იცხოვრებს, ისადილებს და ივახშმებს 15 ათასამდე ათლეტი და სპორტული დელეგაციების წევრი. ოლიმპიური სოფლის ყველაზე დიდი რესტორანი ერთდროულად 4 ათას კაცს უმასპინძლებს.

■ ■ ■

კრივის თემაზე მომუშავე ამერიკელ ჟურნალისტთა ასოციაციამ მოაწყო გამოკითხვა განვლილ ათწლეულში აშშ-ის საუკეთესო მოკრივის გამოსავლენად. დიდი უპირატესობით გაიმარჯვა სახელგანთქმულმა „შუგარ“ რეი ლეონარდმა, რომელსაც ბადალი არ ჰყავდა 80-იანი წლების პროფესიულ რინგზე.

■ ■ ■

ამერიკის შეერთებულ შტატებში დღითი დღე სულ უფრო მეტად იგრძნობა ფეხბურთში 1994 წლის მსოფლიო ჩემპიონატის მოახლოება. ამის დადასტურება იყო ისიც, რომ ვაშინგტონის მერმა შერომ პრეტ დიქსონმა 157549 დოლარის ჩეკი გადასცა მომავალი საფეხბურთო ფორუმის ორგანიზატორებს.

■ ■ ■

რეფორმები შეეხო ჩეხოსლოვაკეთის ფეხბურთსაც. ქვეყნის ჩემპიონატის საგაზაფხულო ნაწილი უმაღლესი ლიგის გუნდებმა პროფესიული კლუბების სტატუსით დაიწყეს. ერთი სიტყვით, ამ ქვეყნის ფეხბურთი უწინდელ, 1949 წლამდე არსებულ სტრუქტურას დაუბრუნდა.

■ ■ ■

საფრანგეთის ცნობილი გემთმშენებელი ფირმა „ჟანო“ 1992 წლის ოლიმპიადის ოფიციალური მომწოდებელია. ბარსელონის თამაშების საორგანიზაციო კომიტეტმა მას შეუკვეთა კატარღები და ნავები აფროსანთა რეგატის მომსახურებისათვის.

■ ■ ■

სამხრეთ აფრიკის რესპუბლიკის სპორტმა კიდევ ერთი ნაბიჯი გადადგა საერთაშორისო სარბიელზე დასაბრუნებლად. იოჰანესბურგში გამოცხადდა, რომ რაგბის „თეთრი“ (სარბ-ი) და „შავი“ (სარე) ფედერაციები, რომელთა შორის არსებული უთანხმოება ადრე გადაულახავად მიაჩნდათ, ახლა აფრიკის ეროვნული ეგიდით გაერთიანდნენ.

■ ■ ■

„მუნდიალე-90“-ის სარბიელზე ნიჭებული გამოსვლის შემდეგ არგენტინის ფეხბურთელთა ნაკრების მეკარე სერხიო გოიკოეჩეა ერთ-ერთი ყველაზე პოპულარული კაცია თავის ქვეყანაში. მსოფლიო ჩემპიონატის დამთავრების დღიდან მან უკვე 20 ათასზე მეტი წერილი მიიღო არგენტინის სხვადასხვა ქალაქიდან.

■ ■ ■

კანადელი ჯაზის პიანისტი ბილი ჯორჯეტი მუსიკალურ სპექტაკლს წერს ჰოკეის შესახებ. მას საფუძვლად უდევს ჰოკეის ეროვნული ლიგის — სტენლის თასის გათამაშების მთავარი ჯილდოს ისტორია. გაისად (მარტში) ამ თასს 100 წელი უსრულდება.

■ ■ ■

ურუგვაის ფეხბურთის უმაღლესი ინსტანციის ხელმძღვანელობის ამ რამდენიმე კვირის წინ დაწყებული კრიზისი მოულოდნელად დამთავრდა. ქვეყნის ფეხბურთის ფედერაციის პრეზიდენტად აირჩიეს გამოჩენილი ურუგვაელი პოლიტიკური მოღვაწე, სენატორი უგო ბატალია, ლიდერი პარტიისა „სახალხო მთავრობისათვის“.

აქეთური, იქითური...

„სარბიელის“ სპონსორია კოოპერატივი „ტრანსკავშირი“

გამოდის პარასკეობით

სარბიელი

ინდექსი 66441

ჩვენი მისამართი:
თბილისი 380060, ცაგერის ქ. №6, ბ. 80.
გაზეთ „სარბიელის“ რედაქცია.
ტელეფონი: 38-39-93.

გაზეთი აიწყო და დაკაბადონდა კომპიუტერით ძსს გამოთვლით ცენტრში. ტელეფონი 36-26-44

გაზეთი იბეჭდება ოფსეტური წესით საგაზეთო კორპუსში
თბილისი, ხოშარაულის ქ. 29

რედაქტორი ზურაბ ფოცხვერია.

სარედაქციო კოლეგია: ელგუჯა ბერიშვილი (რედაქტორის მოადგილე), გიორგი ქორქია (პასუხისმგებელი მდივანი), შალვა შალოლაშვილი, გიორგი ჩოჩიშვილი.

კომერციული დირექტორი შოთა ჟულუხაძე.